Bi, Egilizi ka kɛwalew .

Olu lo wa?

Laada wala Bibulu lo?

Randɔlfu Dun

Daminɛ

N’a sɔrɔ an fanba ye kuma dɔw mɛn i n’a fɔ “Batoli baara” tun be mɔgɔ tɔɔrɔ, a tun be mɔgɔ tɔɔrɔ, a tun tɛ se ka kɛ, ani a tun tɛ foyi ɲɛ, a tun labɛnnin lo ani a tun tɛ n’ mako wasa. U dusu tiɲɛna ani u t’u janto mɔgɔw la k’a sɔrɔ tɔɔw wasanin lo.

Kabi Kirisita kununi ka bɔ saya ra, "cɛ karamɔgɔ / Bibulu lɔnbaga" caman ye Kibaru Dumanw ni lɛtɛrɛw bololasɛbɛnw bayɛlɛma ani k'u kɔrɔ fɔ. Saan caaman kɔnɔ, masacɛw ni diinan kuntigiw tun b’a to mɔgɔ damanin dɔrɔn lo be se k’u sɔrɔ. Saan caaman tɛmɛtɔ, bololasɛbɛn fɔlɔ caaman sɔrɔla minw be bayɛlɛmani sifa caaman kɛ, u be bayɛlɛmani juguw kɛ ani u be mɔgɔ bɔ mɔgɔ la.

Kalanw ni kɛwale minw yirala gafe nin kɔnɔ, olu ye sɛbɛnnikɛlaw yɛrɛ ka faamuyaliw, kɔrɔfɔliw ye minw be bɛnbaliyakow don u ni ɲɔgɔn cɛ kɔrɔw koo la. O sɛbɛw lajɛbaga t’u ka miiriyaw sɔn nka a b’u yira walisa k’u suma ni Bibulu ye, k’u sɛgɛsɛgɛ ani k’u kɔrɔ fɔ ka kɛɲɛ n’u yɛrɛ ka faamuyali ye Bibulu kɔnɔ.

Kalanw kɔrɔfɔli tɛ tiɲɛn ye i n’a fɔ Kibaru Duman. O kama, mɔgɔw be se ka kɔrɔ caaman fɔ o koo la. Hakili dayɛlɛnin ka ɲi ka kɛ walisa ka kɔrɔfɔliw ni kɛwalew sɛgɛsɛgɛ, k’u suma ni Bibulu ye.

Yala ne ka Egilizi ye Layidu Kura Egilizi ye tiɲɛn na wa?"

Yala Kalanfa tigitigiw bena wuli wa?

Kerecɛnya kafiriw lo wa? An ka legilizi ka kɛwalew liliw sɛgɛsɛgɛ

Kerecɛnw ka waajuli bɔra min?

Haminako minw be sɔrɔ So/ Egilizi fitininw koo la

Nɔti; Gafe ɲɛɛw (xx) be gafew ka ɲɛɛ nimɔrɔ lo yira k’a sɔrɔ y be kuma sapitiriw kɔnɔ jukɔrɔla sɛbɛninw lo koo la. N’ ka kumaw be yira i n’a fɔ (rd).

Yala ne ka legilizi ye Layidu kura legilizi ye tiɲɛn na wa?

Darryl M. Erkel y'a fɔ a ka gafe kɔnɔ ko: "Egilizi caaman b'a fɔ k'u be min bɛɛ kɛ, u b'o basigi Layidu Kura lo kan, nka min ye dusukasi ye, o ye ko legilizi fanba minw b'a fɔ k'olu ye "evanzelizi" ye, u tɛ Sɛbɛninw ka misaliya di u ka sigida lajɛnw kama." An k'a ka ɲiningali nunu lajɛ:

1. Layiri kura b'a yira ko sigida legilizi ka kan ka mara ani ka kalan kɛ mɔgɔ caaman fɛ minw be se ka baara kɛ ni sɛbɛninw ye ani u be weele ko diinan mɔgɔkɔrɔw (Kɛw. 20:17,28; 1 Tesalonikaw 5:12-13; 1 Timote 5:17; Eburuw 13:15; Zaki 13:15; Zaki 1:15; Zaki 13:15;

   O ye tiɲɛ ye, mun na an ka legiliziw fanba be mara mɔgɔ kelen dɔrɔn lo fɛ (misali la, "pastɛri")? Mun na bi, legilizi caman b'u ka ɲɛmɔgɔya tila ka kɛ "pastɛri kɔrɔ", "pastɛri dɛmɛbaga" ani "diinan mɔgɔkɔrɔw ka jɛnkulu" ye - sanko ni Layidu Kura tɛ o danfara si don kafo ɲɛmɔgɔw cɛ?

2. Layiri kura b'a yira ko egilisi sagadɛndɛbagaw ka kan ka bɔ egilisi yɛrɛ ka lɔyɔrɔ n'a ka jamakulu kɔnɔ (Kɛwalew 14:23; 2 Timote 2:2; Titi 1:5).

   Komi o ye tiɲɛn ye, mun na an ka legiliziw be to ka mɔgɔ dɔw ɲini minw be se ka kɛ pastɛriw ye u ka kafow kɔfɛ minw be yen sisan? Mun na an ka legiliziw t'u yɛrɛ ka cɛɛw lamɔ ani k'u degi ka kɛ sagadɛndɛbagaya ɲɛminɛbaga ye? Yala an ka sisan kɛcogo min ye ka "pastɛri ɲinini komite" sigi sen kan, o basiginin lo Sɛbɛninw kan walima adamadenw ka landakow kan wa?

3. Layiri kura b'a yira ko kafo ka lajɛn ka kan ka kɛ yɔrɔ ye, kerecɛnw be baara kɛ n'u ka hakilimaya nilifɛnw ye yɔrɔ min na ani ka ɲɔgɔn jija kanuya ni kɛwale ɲumanw na (Ɔrɔmukaw 12:6-8; 1 Korɛntikaw 12:4-14; 14:12,26;16:2-5; Kɔlɔsikaw 16:2-5). Piyɛri 4:10-11 kɔnɔ).

   Komi o ye tiɲɛn ye, mun na an fanba tɛ foyi fɔ wala ka foyi kɛ legilizi ka baara kɔnɔ? Mun na ka na legilizi la, o ye filɛlikɛla ka koo ye fɔlɔ sanni ka kɛ mɔgɔ ka seen donko ye? Mun na an y'an ka kunkanbaara min ye ka ɲɔgɔn sabati ani ka cidenya baara kɛ, o bila diinan mɔgɔkɔrɔw bolo minw be baara kɛ koɲuman?

4. Layiri kura b'a yira ko sigida egilisi ka kan ka lɔ ani ka baara kɛ a ye, mɔgɔw bɛɛ fɛ minw be yen - «bari farikolo yɔrɔ kelen tɛ, nka yɔrɔ caaman lo» (1 Korɛntikaw 12:14; cf. 14:12,26-31; Efɛzikaw 4:16).

   O ye tiɲɛ ye, mun na an ka legilizi ka baaraw be sinsin farikolo yɔrɔ kelen dɔrɔn lo kan (o kɔrɔ, "pastɛri")? Layiri kura kɔnɔ, yɔrɔ juman lo la a be kalan ko mɔgɔ ka cidenyabaara wala a ka waajuli ka kan ka kɛ legilizi ka lajɛnw ɲɛsinyɔrɔ ye?

5. Layidu kura b’a yira ko kerecɛn kelen kelen bɛɛ ye cidenya baarakɛla ye [1].*Diakɔnɔsi*(rd)] ani sarakalasebaga Ala ɲa kɔrɔ (1Piyɛri 2:5,9; Yirali 1:6).

O ye tiɲɛ ye, mun na an be to ka danfara don i n’a fɔ "diinan mɔgɔkɔrɔw" ni "laikiw"? An be Krista farikolo tilan mɔgɔ sifa fila ye: «diinan mɔgɔkɔrɔw» ani «diinan mɔgɔkɔrɔw»? Ka fara o kan, ni kerecɛn kelen kelen bɛɛ ye cidenya baarakɛla ye, mun na an ma daga ka ɲɔgɔn dɛmɛ legilizi ka baara kɔnɔ?

6. Layiri kura be misaliya dɔw kofɔ yɔrɔ minw na Matigi ka surafana tun ye dumuni ye min tun be kɛ nisɔndiya ni balimaw ka jɛnɲɔgɔnya kɔnɔ (Kɛw. 2:46; 1 Korɛntikaw 10:16-22; 11:18-34).

Komi o ye tiɲɛn ye, mun na an ye Matigi ka surafana yɛlɛma k’a kɛ landako ye min labɛnnin lo kosɔbɛ ani hali min ye gundo ye? Mun na an be Matigi ka surafana kɛ cogo min na sisan, o be komi sarakabɔ lo ka tɛmɛ fɛti kan? Mun na an lanin b'a la ko diinan mɔgɔkɔrɔ minw "sigira" olu dɔrɔn lo be ni joo ye ka "sakramɛnw di" k'a sɔrɔ Layidu kura t'o kalan?

7. Yezu y’a yira ko a ka mɔgɔw man kan ka bonya tɔgɔw di u yɛrɛ ma wala k’u ta, minw b’u danfara ka bɔ kerecɛn balimaw tɔɔw la (Matiyo 23:6-12; Mariki 10:35- 45).

Komi o ye tiɲɛn ye, mun na bi, legilizi ɲɛmɔgɔw caaman be tɔgɔbaw di u yɛrɛ ma i n’a fɔ “Reverend,” “Minisiri,” “Eveque,” “Pasteur,” “Pasteur senior” [walima “Balimacɛ”]? Mun na u b’a miiri ko a ka ɲi k’u tɔgɔw fɔ ka kɔn o tɔgɔw ɲɛ - sanko ni Layidu Kura b’o bali?

8. Layiri kura b’a yira ko kerecɛnw ka kan ka lonanw bisimila u kerecɛnɲɔgɔnw ni kɛnɛmamɔgɔw la (Matiyo 25:34-40; Ɔrɔmukaw 12:13; 1 Timote 6:18; Titi 3:8, 14; Eburuw 13:2; 1 Piyɛri 4:9).

Komi o ye tiɲɛn ye, mun na an fanba man teli k’an ka soow dayɛlɛ tɔɔw ye? Mun na kerecɛn caaman t’u janto ɲɔgɔn makoya la farikolo ta fan fɛ? Mun na lonanw bisimilali ye jogo ɲuman ye min ɲinɛna legilizi fanba kɔ? Komi kanuya ni haminako tɛ mɔgɔw la ten, yala a be bari an na k’a ye ko an ka legilizi caaman nɛnɛnin lo ani u be sa wa? [Nga, lonanw bisimilacogo tɛ dan koo dɔ ma min be kɛ mɔgɔ ka soo.]

9. Egilizi fɔlɔ tun be lajɛn boonw kɔnɔ, a ka ca a la, u tun be lajɛn boonbaw kɔnɔ (Kɛw. 20:20; Ɔrɔmukaw 16:5; 1 Korɛntikaw 16:19; Kɔlɔsikaw 4:15; Filemɔn v.2; 2 Yuhana v.10). [Lajɛnw kɛcogo min tun be kɛ soow kɔnɔ, o tun tɛ cikan ye ani n’a sɔrɔ o tun be sɔrɔ dɔrɔn.]

Komi o ye tiɲɛn ye, mun na an b’a miiri ko a ka ɲi ka Matigi ka wari caaman sara legiliziw ni katedraliw la, minw be se ka kɛ siɲɛ kelen wala fila dɔrɔn lɔgɔkun kɔnɔ? Yala o ye ka kɛ wari marabaga ɲuman ye Ala be min di wa? Mun na mɔgɔ caaman b’o kɛ .

legiliziw ka wari ka ca boon lɔli baaraw, baarakɛlaw sara ani boonw ladonni kama ka tɛmɛ misiyɔnɛriw, fantanw ani cidenyabaara minw ɲɛsinna mɔgɔw ma wa? O be mun lo yira an ɲɛnako fɔlɔw koo la?

Erkel y'a ka kuma kuncɛ ko: "Tiɲɛn lo, an ye laada ni kɛwalew sɔrɔ an ka legiliziw kɔnɔ minw basiginin tɛ Layidu Kura kɔnɔ. A fɔ man di nka, an fanba ma deli k'an yɛrɛ sɛgɛsɛgɛ wala k'o laada nunu ɲininga. Nka n'an b'a fɛ ka legilizi kurakurayali lakika ye, an ka kan ka miiri kokura o koo bɛɛ la min be weele ko New seform ani say all to "church to". Layidu ka misaliyaw n’a ka sariyakolow.[Ciden Zan ka bataki minw cira Azi mara ka legilizi wolonfila ma, o b’a to an b’a lɔn ko legilizi fɔlɔw ka misaliyaw n’u ka kɛwalew bɛɛ man kan ka tugu.]

"Yala i labɛnnin lo ka gwɛlɛya nin kunbɛn ani i labɛnnin lo ka "fɛn bɛɛ kɔrɔbɔ, ka tiɲɛ minɛ" (1 Tesalonikaw 5:21; Kɛwaliw 17:11 lajɛ) wa? ... Sira wɛrɛ be yen min ka fisa n'o ye!" (WW.5solasi.ɔrigi/kunnafoni.php?id=82)

Yala diinɛbaga sɔbɛw bena wuli wa?

Dawuda Bɛrikɔti saan 1914 la.Yala diinɛbaga sɔbɛw bena wuli wa? Saan 1989 ka gafe sabanan, Scroll Publishing, Amberson, PA be Layidu Kura kalan dɔw sɛgɛsɛgɛ saan kɛmɛkulu fɔlɔ kerecɛnw tun lanin b’u la ani u tun b’u labato. A ko "Kerecɛnya fɔlɔ tun ye yɛlɛmani ye min ye diɲɛ kɔrɔ bɛɛ minɛ i n'a fɔ tasuma min be yiri jalenw cɛma. O tun ye seko ni lɔnko kɛlɛ jɛnkulu ye min tun be Ɔrɔmu ka sigida jɔnjɔnw sɔsɔ. I ko Tertullien y'a sɛbɛ cogo min na: "An ka kɛlɛ be an bɛnbaw ka sigicogow kan, an ka kɛlɛ be diɲɛ kɔnɔ, an ka sariyaw, an ka fanga, kɔrɔlenkow ani landakow kɛlɛ." 1 (sɛbɛnfura ɲɛɛ 25nan)

Kalanden kantigi fɔlɔw ka tagamasiɲɛ dɔw tun ye:

kele. Ka faran ka bɔ duniɲa la .

b. Kanuya min tɛ se ka tiɲɛ

c. Lamɛnni min be kɛ (sɛbɛri ɲɛɛ 15nan)

"O la, a be mɔgɔ kabakoya kosɔbɛ ko bi tile kibaro diiman fɔbagaw ka legilizi b'a fɔ ko saan kɛmɛkulu fɔlɔw ka kerecɛnw tun be o wagati ka mɔgɔw kalan ani k'u labato dɔrɔn. O ye yɛlɛko ye kɛrɛnkɛrɛnnin na sabu Ɔrɔmukaw tun be kerecɛnw kɔrɔfɔ kosɔbɛ u ka koo jugu kosɔn - u tun tɛ tugu o wagati ka mɔgɔw ka laada sariyaw kɔ." (sɛbɛri ɲɛɛ 25nan)

Bi, kerecɛn caaman tɛ dan na ni kerecɛnw ye minw tɛ kerecɛnw ye ani u be to ka taga legilizi la tuma o tuma. Ɲɛyirali fɛ, u:

kele. O ɲɛnagwɛko kelen lo filɛ.

b. U be hami duniɲa ka gwɛlɛya kelenw lo la.

c. U b’u sen don duniɲa ka bololafɛnw ɲini na o cogo kelen na. (sɛbɛri ɲɛɛ 16nan)

Laadako minw tun be kerecɛnw kan saan kɛmɛkulu muganan na, u fanba ye o koo kelenw ye minw tun be legilizi fɔlɔ kan.

kele. Furusa

b. Kɔnɔtiɲɛ

c. Modɛli ɲuman - yɛrɛminɛ dɔgɔman

d. R-rated ɲɛnagwɛko

e. Ɲɛtaga miiriya

f. Mɔgɔw ka tilenbaliya

g. Musow lɔyɔrɔ diinankow la (sɛbɛnfura ɲɛɛ 26-38)

"Saan kɛmɛkulu fɔlɔ kerecɛnw ka sariyakolow n'u ka jogow tun tɛ kelen ye pewu sabu u tun be ban ɲɛnagwɛkow, bonya ani nafolo la sabu u tun b'u yɛrɛ jati lonanw ye duniɲa nin kɔnɔ." (sɛbɛn ɲɛɛ 17nan) “U ka ɲɛnamaya kɛcogo lo tun ye u ka seereya kɛcogo fɔlɔ ye.” (sɛbɛnfura ɲɛɛ 39nan)

Kerecɛn fɔlɔw ka seereya (seereya) ani u ka ɲɛnamaya kɛcogo tun ye yɛrɛdi pewu ye min kɛra sababu ye ka:

1. Egilizi ka dɛmɛ baara .

Egilizi [minw donna Krista kɔnɔ Ala fɛ (rd)], o ye minw ye, i tun be jɛn ni minw ye tuma bɛɛ, minw ka jogow n’u ka miiriya tun be kelen ye ani minw tun b’i jija ani k’i latanga tuma bɛɛ walisa i ka to kantigiya la. U tun ye jɛnkulu kolonin ye nka u m’a ɲini ka sariyaw sigi wala ka tilenninyakow labɛn. Nka u y’u jigi la kalan ɲumanw, ɲɛyiraliw ani Nii Senuman ka sebagaya kan min be mɔgɔ yɛlɛma. (sɛbɛri ɲɛɛ 42nan) Minw yɛlɛmana ka kɛ kerecɛnw ye, olu ka ɲi ka yɛlɛma ka bɔ u kɔnɔna na k’u dusukun yɛlɛma k’a sɔrɔ u tɛ tugu sariya gwɛlɛ dɔw kɔ. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 43nan)

U ka ɲɛmɔgɔw minw tun be weele ko kɔrɔsibagaw, kɔrɔsilikɛlaw, kɔrɔsilikɛlaw, diinan mɔgɔkɔrɔw ani pastɛriw (sagadɛndɛlaw), olu tun be bɔ u ka sigida lajɛnba kɔnɔ. Bɛɛ tun b’u ka fanga n’u ka barikantanya lɔn. O cɛɛw tun be mɔgɔw kalan u ka kumaw n’u ka ɲɛyiraliw fɛ sanni yɛrɛ u ka ɲɛminɛli ni ɲɛminɛli baara daminɛ. (sɛbɛri ɲɛɛ 45) U ka kafo kɔnɔ mɔgɔ kelen kelen bɛɛ ka ɲɛtaga dɔrɔn lo tun ye u ka miiriya ye Alako ta fan fɛ. Tiɲɛn na, n’a sɔrɔ u y’u ka wagati bɛɛ kɛ o baara la min kɔrɔtanin lo kosɔbɛ. N’o lo, n’a sɔrɔ u tun b’u dɛmɛ cogo kelen na i n’a fɔ firiyamusow ni denmisɛn minw tun be dɛmɛ sɔrɔ.[9](sɛbɛnfura ɲɛɛ 47nan)

2. Kuruwa cikan - U ka kibaru diman fɔcogo barikaman tun ye u ka tɔɔrɔw ni saya muɲuli ye, bari u banna ka ban Krista la. (pg.49) Clement y'a sɛbɛ ko kerecɛn hakɛlaman fɛ, "kuruwa tun be se ka yira ni furu muɲuli ye ni furuɲɔgɔn dannabali ye, ka mɛnni kɛ a bangebaga dannabaliw fɛ, walima ka tɔɔrɔ i n'a fɔ jɔn kafiriw ka kuntigi ka mara kɔnɔ. O koow bɛɛ tun be se ka na ni dusukunnakow ni farikolo tɔɔrɔ caaman ye;

nka kuruwa cogoya ɲuman lo mɔgɔ o mɔgɔ fɛ, min tun y’a yɛrɛ di ka ban ka tɔɔrɔ ni saya muɲu Krista kosɔn (Ɔrɔm. 8:17; Yir. 12:11)." (sɛbɛn ɲɛ 50)

3. Lanaya min b’a la ko lamɛnni tun ye adamaden ni Ala ka jɛnɲɔgɔnya ye - A daminɛ na, kerecɛn kura be tagama ka surunya Ala la ka kɛɲɛ n’a ka sebagaya ye. Nka wagati be tɛmɛna ani tuma caaman na, u b’a daminɛ k’u yɛrɛ mabɔ o jigiya la. (sɛbɛri ɲɛɛ 52nan) Martin Luther y’a yira ko mɔgɔ tɛ se ka koo ɲuman si kɛ a yɛrɛ ma pewu ani ko nege ni se min b’a la ka mɛnni kɛ Ala fɛ, o fila bɛɛ bɔra ale kelenpe lo la.[15]Kerecɛn fɔlɔw tun lanin b’o lo la. Origène y’a sɛbɛ ko “A [Ala] b’a yɛrɛ yira mɔgɔ minw na, u ka sebagaya bena min bɛɛ kɛ ka ban, u sɔnna a ma k’u mako be dɛmɛ na ale fɛ.”[17](sɛbɛn ɲɛ 53) ["Ne be se ka koo bɛɛ kɛ ale barika la min be fanga di ne ma. (Filip. 4:13) (rd)] O tɛ delili ye min be kɛ siɲɛ kelen dɔrɔn, nka a be kɛ tuma bɛɛ. Ka an ka farisogo sira faga, o bena an tɔɔrɔ, ani n’an ma sɔn ka tɔɔrɔ an kɔnɔna na, ka kɛlɛ kɛ n’an ka jurumuw ye (theRon. 8:13; 1 Kor. 9:27).20 (sɛbɛnfura 54) Mɔgɔ be se k’a yɛrɛ tanga tɔɔrɔw ni tɔɔrɔw ma nɔgɔya la n’u b’a fɛ k’o kɛ, n’u be ban Krista la.

Kerecɛn fɔlɔw ka sɛbɛninw tun be sɔsɔli don n’ ka Alakokow la o lo fɔra David Bercot fɛ. A be mɔgɔ duuru yira ani a be dalilu dɔw di:

1. U tun lanin b’a la min na kisili koo la .

kele. Yala an kisira limaniya dɔrɔn le sababu ra wa?

An y'a fɔ ko "Kɔnsitantinu ye legilizi tiɲɛ ka ban tuma min na, a y'a daminɛ dɔɔni dɔɔni k'a yira ko baara be nɔɔ to an ka kisili kan. O yɔrɔ min yirala, o ye Francis Schaeffer ka kitabu How Should We Live Then? y’a sɛbɛ ko: ‘Mɔgɔ minw be Bibulu kɔnɔ, u y’u mara - ka fara Grɛkikan ni Latɛnkan kitabu dɔw kan.... O bɛɛ n’a ta, kerecɛnya min tun be Layidu Kura kɔnɔ, o yɛlɛmana dɔɔni dɔɔni. i n’a fɔ a be lafiɲɛ adamaden ka kan ni Krista ka jogo ye, sanni a ka lafiɲɛ Krista ka baara dɔrɔn lo kan.’[1]

"I n'a fɔ Schaeffer, kibaro diiman sɛbɛnbagaw fanba b'a fɔ ko lannaya min b'a la ko an yɛrɛ ka jogow n'an ka baaraw be nɔɔ to an ka kisili kan, o tun ye fɛɛn dɔ ye min donna dɔɔni dɔɔni legilizi kɔnɔ Kɔnsitantini ka wagati ni Ɔrɔmu ka benni kɔ. Nga o tɛ tiɲɛn ye."

"Kerecɛn fɔlɔw tun lanin b'a la diɲɛ bɛɛ kɔnɔ ko baara walima [ani (rd)] lamɛnni be lɔyɔrɔba ta an ka kisili la wa?" (sɛbɛnfura ɲɛɛ 57) Polikarpi y'a sɛbɛn ko "Min y'a lakunu ka bɔ saya la, ale fana bena an lakunu - n'an b'a sago kɛ, k'a ka cikanw tagama." (sɛbɛnfura ɲɛɛ 58) Clément de Alexandre y’a sɛbɛ ko: “Mɔgɔ o mɔgɔ be [tiɲɛn] sɔrɔ ani k’a yɛrɛ danfara ka bɔ tɔɔw la .

baara ɲumanw bena ɲɛnamaya banbali sara sɔrɔ." Origène, Hippolyte, Siprien ani Lactantius bɛɛ y'o sɛbɛ ka surunya. (sɛbɛn ɲɛɛ 59)

b. Yala o kɔrɔ ko kerecɛnw be kisili sɔrɔ u ka kɛwalew lo fɛ wa?

Ɔn ɔn, kerecɛn fɔlɔw tun t'a fɔ ko an be kisili sɔrɔ n'an be baara ɲumanw lajɛn. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 60) Ɲɛyirali fɛ: Clement of Rome - "[An] ma jati mɔgɔ tilenninw ye an yɛrɛ le fɛ, an tɛ an ta hakiritigiya fɛ, Alako faamuyali fɛ, wala baara minw kɛra ni dusukun saniyanin ye; O cogo kelen na, Polikarpi, Barinabasi, Justin Martiri ani Alɛkisandiri ka Clement y'o ɲɔgɔn lo fɔ. (sɛbɛri ɲɛɛ 61)

c. Yala limaniya ni kɛwalew be ɲɔgɔn dan wa?

Ayi, nka "Ogustin, Luther ani tubabu Alakolɔnbaga wɛrɛw y'an lasun ko kɛlɛ dɔ be yen min tɛ se ka bɛn kisili cɛ min basiginin be nɛɛma kan ani kisili min basiginin be baaraw wala lamɛnni kan. U ye sɔsɔli sifa dɔ kɛ min be weele ko 'false dilemma,' k'a fɔ ko eissibilities a two dɔrɔn lo be yen:' nilifɛn min bɔra Ala fɛ wala (2) o ye fɛɛn dɔ ye an be min sɔrɔ an ka baaraw fɛ Kerecɛn fɔlɔw tun bena a jaabi ko nilifɛn tɛ nilifɛn ye sabu a be kɛ ni lamɛnni dɔrɔn lo ye." (sɛbɛnfura ɲɛɛ 62nan)

Kerecɛn fɔlɔw tun lanin b'a la ko kisili ye Ala ka nilifɛn ye nka Ala b'a ka nilifɛn di mɔgɔ o mɔgɔ ma. Minw b'a kanu, u b'u jigi la a kan ani u be mɛnni kɛ a fɛ, a y'a latigɛ k'o di olu lo ma. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 62nan)

Komi mɔgɔ b'a ka nilifɛnw sugandi ka ɲɛ dɔrɔn, o tɛ nilifɛn yɛlɛma ka kɛ sara ye. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 10nan).
62)

d. Ɔnhɔn, nka Bibulu b'a fɔ ko ...

- Mɔgɔ o mɔgɔ be ne wele ko 'Matigi, Matigi,' o tigi tɛna don sankolo masaya la, fɔɔ ne Faa min be sankolo la, ale sago kɛbaga" (Mat. 7:21).
- Ni mɔgɔ min muɲuna fɔɔ ka taga se a laban ma, o tigi bena kisi. (Mat. 24:13).
- Minw bɛɛ bɛ kaburuw kɔnɔ, olugu bɛna a kan mɛn, ka bɔ kɛnɛ kan - minw ka koɲuman kɛ, olugu bɛna kunu ka ɲanamanya sɔrɔ, minw ka kojugu kɛ, olugu bɛna kunu ka taga kiti tigɛ. (Zan 5:28, 29).
- «A flɛ, ne bɛna na joona, ne ta sara bɛna ni ne ye, janko ka mɔgɔ kelen kelen bɛɛ sara ka kaɲa ni a ta kɛwalew ye. (Yir. 22:12).
- I kɔlɔsi i yɛrɛ ra, ani i ta karan fana ra. I ka to o kɛli la, bari n'i y'o kɛ, i bena i yɛrɛ kisi ani k'i lamɛnbagaw fana kisi. (1 Tim. 4:16).

O la, koo tigitigi min ka ɲi ka kɛ, o tɛ ka la Sɛbɛninw na, nka o ye ka Sɛbɛninw kɔrɔ fɔ. Bibulu b'a fɔ ko "aw kisira nɛɛma barika la limaniya barika la, o ma bɔ aw yɛrɛ la, o ye Ala ka nilifɛn ye, aw ka kɛwalew tɛ, mɔgɔ si man kan k'a yɛrɛ bonya." (Efɛz. 2:8, 9) Ani o bɛɛ n’a ta, Bibulu b’a fɔ fana ko: “Aw b’a yera ko mɔgɔ be jati mɔgɔ tilennin ye a ka kɛwalew kosɔn, limaniya dɔrɔn kosɔn tɛ” (Yak. 2:24) An ka [kerecɛnya diinanw bɛɛ la, nka kɛrɛnkɛrɛnniya la, Bercot ka legilizi] ka kisili kalan be sɔn o kuma fɔlɔ ma nka a be filanan tiɲɛ. Kerecɛn fɔlɔw ka kisili kalan be jati kelen ye u fila bɛɛ koo la. Ani fana, kerecɛn fɔlɔw tun lanin t’a la ko adamaden nɔgɔnin lo pewu ani ko a tɛ se ka koo ɲuman si kɛ. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 64)

e. Yala mɔgɔ min kisira, o be se ka tunu wa?

Komi kerecɛn fɔlɔw tun lanin b’a la ko an ka to ka limaniya ani ka mɛnni kɛ, o ka ɲi ka kɛ walisa ka kisi, o b’a yira ko u tun lanin b’a la ko mɔgɔ min “kisira” bele be se ka laban ka tunu. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 65nan)

Tertullian (c. 160 - c. 225) y'a sɛbɛn ko: "Mɔgɔ dɔw b'a kɛ i n'a fɔ Ala ka kan ka a ka nilifɛn di hali mɔgɔ minw ma kan n'o ye. U b'a ka nilifɛn yɛlɛma ka kɛ jɔnya ye.... Sabu yala mɔgɔ caman tɛ bɔ nɛɛma kɔnɔ o kɔfɛ wa? Yala o nilifɛn ma bɔ mɔgɔ caman na wa."[23]Sipiri y’a fɔ a lanabagaw ye; «A sɛbɛra ko: 'Ni mɔgɔ min ka muɲu fɔɔ ka taga se a laban ma, o tigi bɛna kisi.' [Mat. 10:22] (sɛbɛri ɲɛɛ 65nan).

Vɛrise minw kofɔra, u dɔ ye Eburuw 10:26 ye: “N’an ye tiɲɛ lɔn ka ban tuma min na, n’an be tugura ka hakɛ kɛ, saraka foyi tɛna kɛ tugu.”

f. Jɛnkulu min tun be kisili waaju nɛɛma dɔrɔn sababu la .

Jɛnkulu dɔ tun be yen, o min be weele ko Gnostiques ani u tun b’a fɔ ko adamaden nɔgɔnin lo pewu ani ko baara tɛ nɔɔ foyi to an ka kisili la. U tun b’a fɔ ko Ala ye lɔnniya kɛrɛnkɛrɛnnin dɔ yira u la, kerecɛnw jɛnkuluba tɛ min sɔrɔ. U tun lanin b’a la ko Ala min ye danbaga ye, ale ye Ala ye min ka dɔgɔ, Ala min ni Yezu facɛ Ala tɛ kelen ye. O kama, adamaden danna Ala dɔ fɛ min ka dɔgɔ n’a ye ani a ye koow tiɲɛ ani adamaden wolola ka tiɲɛ o kosɔn. Komi adamaden tun ye mɔgɔ nɔgɔnin ye a wolotuma na, Dencɛ Ala tun tɛ se ka kɛ adamaden ye tiɲɛn na. A ka adamaden cogoya dɔrɔn le ta. [Kɔrɔ ko n’a tun ye sogo ni joli ye, a tun tɛna kɛ jurumunbali ye.} (sɛbɛn ɲɛɛ 66)

Ciden Zan y’a fɔ ko: “Nanbarabaga caaman bɔra diɲɛ kɔnɔ, minw tɛ sɔn a ma ko Yezu Krista nana farisogo la. (2 Zan 7) Mɔgɔ minw tun be sɔsɔli kɛ ko Krista ma na farisogo la, olu lo ye Gnostikiw ye. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 67nan)

2. U tun lanin b’a la min na danbe ani hɔɔrɔnya koo la .

kele. Minw lanin b’a la ko mɔgɔ be se ka koow latigɛ .

Kerecɛn fɔlɔw tun lanin b’a la kosɔbɛ ko mɔgɔ be se ka koow latigɛ a yɛrɛ ma. Ɲɛyirali fɛ, Justin Martyr ye nin sɔsɔli kɛ Ɔrɔmukaw ye ko: "An ye kalan sɔrɔ kiraw fɛ, ani an b'a jati ko tiɲɛn lo ko ɲangili, ɲangili ani sara be di ka kɛɲɛ ni mɔgɔ kelen kelen bɛɛ ka kɛwalew ye. N'o tɛ, ni fɛɛn bɛɛ kɛra mɔgɔ ka danbe fɛ, o tuma na, foyi tɛ se ka kɛ mɔgɔ kelen ka koo jugu ye. o tuma na, fɔlɔ man kan ni tandoli ye wala tɔ kelen ka kan ka jalaki, ni fanga tɛ adamadenw fɛ ka ban kojugu la ani ka ɲuman sugandi u yɛrɛ sago la, u tɛ jateminɛ kɛ u ka kɛwalew kosɔn.2(sɛbɛnfura ɲɛɛ 70) O miiriyaw be sɔrɔ Clement3, Arkelaus4 ani Methodis5 fɛ. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 71)

Kerecɛn fɔlɔw y’u ka lannakow basigi nin kan:

- Sabu Ala ka dunuɲa kanu kosɛbɛ, fɔ a k’a Dencɛ kelenpe di [unique, one and one (rd)], janko mɔgɔ o mɔgɔ ka la a ra, o tigi kana tunu, nka a ye ɲanamanya banbari sɔrɔ. (Yuhana 3:16)
- Matigi tɛ sumaya k’a ka layidu dafa, i n’a fɔ dɔw b’a miiri cogo min na. A be muɲu aw kɔrɔ, a t'a fɛ mɔgɔ si ka halaki, nga a b'a fɛ bɛɛ ka nimisa ka faran a ka kojuguw la. (2 Piyɛri 3:9).

- Nin Saninman ni kɔɲɔmuso ko: «Na!» Mɔgɔ min b'o mɛnna, o tigi k'a fɔ ko: «Na!» Minlɔgɔ be mɔgɔ min na, o tigi ka na; ni min b’a fɛ, o tigi ye ɲanamanya ji min, o ye saraka ye. (Yirali 22:17).
- Ne bɛ ɲanamanya ni saya, dugawu ni danga bla aw ɲa kɔrɔ bi, ne bɛ sankolo ni dugukolo le kɛ aw seere ye. Ayiwa, sisan aw ye ɲanamanya le ɲanawoloma, janko aw ni aw denw ye si sɔrɔ. (Dutɛrɔnɔmɛ 30:19).

b. Nka, yala Bibulu t’a fɔ ko ... wa?

- I be se ka ɲɛnamaya kɛ cogo min na, i k’o sugandi.
- Kisili tɛ bɔ adamaden sago wala a ka jijali la. Ala t’a fɛ mɔgɔ si ka tunu
- fɔɔ ka nimisa ka faran a ka jurumuw na. Ala b’a fɛ ka min kɛ, a bɛ
- makari o ra. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 73nan)

Egilizi fɔlɔ tun lanin b’a la ko kiti tilennin bena kɛ Ala fɛ nka an ka ɲi ka ɲɛnamaya kɛ cogo tilennin na. O kama, miiri k’a filɛ:

- Fɛɛn min ka ɲi, a y'o yira i la. Matigi Ala bɛ mun le ɲini aw fɛ? Ka tilenninya kɛ, ka hina kanu, ka tagama i ta Ala kɔrɔ ni majigilenya ye. (Mise 6:8).
- A flɛ, ne bɛ ɲanamanya ni hɛra, ani saya ni halakiri bla aw ɲa kɔrɔ bi. Sabu ne b’a fɔ aw ye bi ko aw ye Matigi Ala, aw ta Ala kanu, k’a ta siraw tagama, k’a ta kumaw, ani a ta kolatigɛninw, ani a ta sariyaw sira tagama. (Dutɛrɔnɔmɛ 30:15-16).
- Yala i b’a ka ɲumanya, a ka muɲuli ani a ka muɲuli nafolo mafiɲɛya, k’a sɔrɔ i t’a lɔn ko Ala ka ɲumanya b’i lasun ka nimisa [i ka ɲɛnamaya kɛcogo yɛlɛma] wa? Nga i ka mugɛlɛya n'i ka nimisali kosɔn, i be Ala ka dimi mara i yɛrɛ kama, janko Ala ka kiti tilennin bena bɔ kɛnɛ kan. Ala “bena mɔgɔ kelen kelen bɛɛ sara ka kɛɲɛ n’u ka kɛwaliw ye.” Olu fɛ .

min bɛ jija ka koɲuman kɛ, ka nɔɔrɔ ni bonya ni sabali ɲini, ale le bɛna ɲanamanya banbari di o ma. Nka mɔgɔ minw bɛ o yɛrɛ ɲinina, ka ban can ra ka tugu kojugu kɔ, Ala bɛna olugu ta dimi ni dimi ben olugu kan. (Ɔrɔmukaw 2:4-8).

- Danfaraba be koo dɔ kɔnna k'a filɛ ani k'a sababuya cɛ. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 76nan)

3. Batɛmu kɔrɔ tun ye min ye kerecɛn fɔlɔw fɛ

Yezu ye min fɔ Nikodɛmu ye ko mɔgɔ ka ɲi ka wolo jii ni hakili senu fɛ, kerecɛn fɔlɔw y'o faamu duniɲa kuru bɛɛ kɔnɔ ko a be kuma batɛmu lo koo la [Gɛrɛki.*batizeli*-ka jigi. (r)]. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 77nan) Irenaeus y'a sɛbɛ ko "Nin mɔgɔ kulu [Gnostikiw minw tun b'a fɔ ko adamadenw tɛ se ka wolo kokura wala ka lakunu jii batɛmu fɛ], Sutana y'u lasun u ka ban batɛmu na min ye lakunu ye Ala fɛ."[1](sɛbɛn ɲɛɛ 77nan)

Kerecɛn fɔlɔw tun be koo saba jɛn ni jii batɛmu ye ani komi o ko tun tɛ bɔ mɔgɔ batizenin ka nafa si la, u tun be to ka batɛmu weele ko "nɛɛma." (sɛbɛnfura ɲɛɛ 78nan)

kele. Jurumu yafa - min basiginin be nin koo nunu kan:

- Sisan, aw bɛ mun le makɔnɔna? Wili ka batize, k'i ka jurumunw saniya, k'a tɔgɔ wele. (Kɛw. 22:16).
- A ma an kisi an ka kɛwale terenninw kosɔn, nka a ta hina le kosɔn. Ale lo y'an kisi Nii Senuman barika la, a y'an ko ka wolokokura, ani k'an kɛ kurakurayali ye. (Titi 3:5).

- Piyɛri tun be kerecɛnw ka batɛmu kofɔra Nuhun koo la ani sanjiba koo la ani a ko - Jii ye batɛmu tagamasiɲɛ ye min b'aw fana kisi sisan - nɔgɔ bɔli tɛ farikolo la nka dusukun ɲuman layidu lo Ala ɲɛɛ kɔrɔ. A bɛ aw kisi Yesu Kirisita kununi sababu ra. (1 Piyɛri 3:21-22).
- "Aw kelen kelen bɛɛ ka nimisa ka batize, Yezu Krista tɔgɔ la, janko aw ka jurumuw ka yafa aw ma. O la, aw bena Nii Senuman nilifɛn sɔrɔ. (Kɛw. 2:38) Bangeli kura - Ka
- kɛɲɛ ni Yezu ka kumaw ye Nikodɛmu ye, kerecɛn fɔlɔw fana tun lanin b'a la ko jii batiseli tun ye sira ye menre this againn min sababu la. baro min kɛra batɛmu kan, "An ye jurumunbanabagatɔw ye cogo min na, an be saniya an ka jurumun kɔrɔw la jii senuman ni Matigi ka delili sababu la." O cogo la, an be lakuraya Alako ta fan fɛ i n'a fɔ denɲɛninw, i n'a fɔ Matigi y'a fɔ cogo min na ko: 'Ni mɔgɔ ma wolo kokura jii ni hakili senu barika la, o tigi tɛna don sankolo masaya la.'"[3](Zan 3:5) (sɛbɛn ɲɛɛ 79nan).
- Alako yeelen - U tun lanin b'a la ko mɔgɔ min batizera sisan, a ye Nii Senuman sɔrɔnin kɔ, a be yeli kɛ ka gwɛ Alako ta fan fɛ.
- Batiseli tun tɛ landa lakolon ye - Batiseli tun ye landa ye min be mɔgɔ lasun a ka baara daminɛ, o min sababu fɛ lanabaga kura be bɔ farisogo kɔrɔ la ka kɛ hakilimaya mɔgɔ kura ye. U tun tɛ batɛmu ni limaniya ni nimisali bɔ ɲɔgɔn na. U tun b'a yira kɛrɛnkɛrɛnnin na ko Ala tɛ waajibiya ka mɔgɔ ka jurumuw yafa a ma sabu a batizera dɔrɔn.[6](sɛbɛnfura ɲɛɛ 80)

- Yala mɔgɔ minw ma batise, olu dangara u yɛrɛ ma wa? - Kerecɛn fɔlɔw tun lanin b’a la ko Ala bena kanuya ni tilenninya kɛ kafiriw ye, minw ma deli ka sababu sɔrɔ ka Krista koo mɛn.
- The Evangelical Rite Of Passage - Ka fara o kan, anw kibaro diiman fɔbagaw ye batɛmu wolokokura tariki laada ban ani an y’an yɛrɛ ka laada kɛrɛnkɛrɛnnin labɛn - sarakabɔlan weleli. Tuma min na Piyɛri ɲiningara ko: «An ka kan ka mun le kɛ?» a m’a fɔ ko i ka jigi ka na Yezu weele i dusukun na. Ayi, a y'a fɔ u ye ko "Aw ka nimisa, aw kelen kelen bɛɛ ka batize Yezu tɔgɔ la [fanga (rd)] la, aw ka jurumuw yafa kama. Kɛwalew 2:38 "Tiɲɛ na, sarakabɔlan welekanw ani delili minw be kɛ n'o ye, olu ye kununi jɛnkuluw ka nɔɔ ye saan kɛmɛ tan ni seeginan ni tan ni kɔnɔntɔnnan na. " (sɛbɛnfura ɲɛɛ 82nan) [Bibulu ka kalansen 1nan lajɛ]. Batizeli ka kɛ Kirisita ye]

4. Nafolo sɔrɔ: Duga wala nɛgɛ .

Ne balema kanuninw, ne bɛ Ala daari janko i ye hɛra i ɲa fɛn bɛɛ ra, ka kɛnɛya sɔrɔ i n’a fɔ i bɛ hɛra cogo min na. (3 Zan 2) Yala Zan tun be nafolo ni kɛnɛya layidu di u ma ka bɔ Ala fɛ, o min ye kɛnɛya ni nafolo kibaro diiman ye wa? Bibulu yɔrɔ wɛrɛw lo be sɔrɔ yan. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 84)

- Sabu wari kanuya ye kojugu suguya bɛɛ sababu ye. Mɔgɔ dɔw bɔra lanaya ra, ka o yɛrɛ sɔgɔ ni tɔɔrɔ caman ye. (1 Timote 6:10) Aw kana wari kanuya kɛ aw ka
- ɲanamaya kɔnɔ, aw ka wasa aw bololafɛnw na. (Eburuw 13:5).

- Aw kana naforo lajɛn aw yɛrɛ ye dunuɲa ra, yɔrɔ min na tumu ni tumu bɛ a cɛn, sonw fana bɛ don kari ka a sonya. Nga aw ye nafolo lajɛn aw yɛrɛw ye arijana na, tumu ni tumu tena cɛn yen, sonw tena don ka don k'a sonya. Sabu i ta naforo bɛ yɔrɔ min na, i jusukun ta miiriya fana bɛ o yɔrɔ le ra.» (Matiyu 6:19-21).
- Mɔgɔ si tɛ se ka baara kɛ kuntigi fla ye. A bɛna kelen kɔninya ka tɔ kelen kanu, walama a bɛna a yɛrɛ di kelen ma, ka tɔ kelen mafiyɛnya. I tɛ se ka Ala ni Wari baara kɛ. (Matiyu 6:24).
- Nka ni domuni ni fani b’an fɛ, o le bɛna an wasa. Mɔgɔ minw b'a fɛ ka nafolo sɔrɔ, olu be ben kɔrɔbɔli ni jaan kɔnɔ, ani nege gwansanw ni negelajugu caaman na minw be mɔgɔw bila halaki ni halakili la. (1 Timote 6:8-9).

kele. The Dangers of Prosperity - Hermes (ka kɔn saan 150 ɲɛ) y'a sɛbɛ ko: "Olu ye mɔgɔ minw limaniyanin lo tiɲɛn na, nka diɲɛ nafolo fana be u fɛ. Ni tɔɔrɔ nana, u be ban Matigi la u ka nafolo n'u ka jagokow kosɔn.... O la, minw ye nafolotigiw ye diɲɛ kɔnɔ, olu tɛ se ka nafa sɔrɔ Matigi fɛ fɔlɔ fɔɔ n'u ka nafolo ma ban."[3]

(sɛbɛn ɲɛɛ 85) [Nga Ala tɛ fantanya ɲini ani a tɛ nafolo jalaki fana. A be nafolo nege wala nafolo kanuya jalaki. Pol be kerecɛnw ladi Ɛfɛzikaw 4 kɔnɔ ko u ka baara kɛ walisa ka se ka fɛɛn di tɔɔw ma. (rd)] Nka mɔgɔ be se ka Ala di cogo di? Ni nafolo bɔra Ala fɛ, kerecɛn tɛ se k’a bɔnɛ n’a be Ala ka kuma labato ani k’a ka nafolo tilan ni fantanw ye. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 87nan)

b. Danfara min be u ka cikan ni bi ka cikan cɛ Bi, hɛɛrɛ kibaro diiman b'a fɔ ko "Matigi y'a fɔ tugun ko: 'I b'a fɔ, Sutana, i bolo bɔ ne ka wari la!' sabu Sutana le b’a bali ka na aw fɛ - ne tɛ."10 (sɛbɛnfura 88)

c. Yala kerecɛnw tun be kɛnɛyako ɲuman sɔrɔ wa - Kerecɛn fɔlɔw ye lɛtɛrɛ minw sɛbɛ, u b'a yira ko u ye tɔɔrɔw ni bɔnɛw sɔrɔ i n'a fɔ adamaden tɔɔw. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 89)

5. Yala Layidu Kɔrɔ ka jogo ɲumanw bele ka ɲi wa?

John Calvin y'a fɔ ka gwɛlɛya ko danfara foyi tɛ u fila cɛ [Layidu Kɔrɔ ni Layidu Kura ka jogo ɲumanw].[1](sɛbɛn ɲɛ 91) Nka, kerecɛn fɔlɔw ka faamuyali tun ye ko Krista ka jogo ɲumanw kalanw tun be tɛmɛ Layidu Kɔrɔ ka jogo ɲumanw kalanw kan i n'a fɔ Krista ka kalanw tun be taga Alako ta fan fɛ. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 92)

Sɛbɛrikɛla be ɲiningali caaman lawuli .

kele. Yezu tun b'a fɛ ka mun lo fɔ tuma min na a ko "aw kana kali"? [A daminɛ na, ka kali kɔrɔ ko ka Ala weele walisa a ka kuma dɔw seereya wala k'u sɛgɛsɛgɛ. Bi, a be komi a kɔrɔ ko "I be min fɔra, o ye tiɲɛn ye pewu wa? Kuma min fɔra ko "I n'a fɔ Ala ye ne seere ye" a be komi o be kali kɔrɔ fɔlɔ lo yira.]

b. Yala kɛlɛ ka ɲi jogo ta fan fɛ wa? [Ala tun be baara kɛ ni siyaw ye ani n'a sɔrɔ a be baara kɛra n'u ye hali bi walisa ka koow labɛn minw na a sago be se ka dafa.}

c. Kerecɛn ka ɲi ka sayako jati cogo di? [Ala ye gofɛrɛnɛman sigi walisa ka labɛn don ɲagamini kɔnɔ.]

<u>Kerecɛnya kafiriw lo wa? An ka legilizi ka kɛwalew liliw sɛgɛsɛgɛ</u> ,

Frank Viola ni George Barna ye sɛbɛnin dɔw kalan saan kɛmɛkulu saba fɔlɔw la walisa k'a filɛ n'u be se ka saan kɛmɛkulu fɔlɔ kerecɛnw ka kalanw n'u ka kɛwalew di ani k'u faamuya. U ka gafe kɔnɔ . <u>Kerecɛnya kafiriw lo wa? An ka legilizi ka kɛwalew liliw sɛgɛsɛgɛ</u> , saan 1998, Tyndale House Publishing, Inc. u ye jalaki dɔw lase mɔgɔw ma ko bi ka kɛwalew be sɔsɔ ni Bibulu ka kalanw ani saan kɛmɛkulu fɔlɔ ka kɛwalew ye.

"Waati sera, Kirisita farikolo ka jɛɲɔgɔnya kɛ ni Ala ka kuma ye, ani egilisi tariku, walasa ka se ka faamuyali ɲuman sɔrɔ, an be se ka min kɛ ani an ka kan ka min kɛ, ani an tɛ se ka min kɛ ani an man kan ka min kɛ." (Daminɛ kuma ɲɛɛ xxvii) [An ka ɲi k'an janto an ka jigi la tariki kan sabu tuma caaman na, a be kɛwale ni kalanw filininw yira sanni ka tiɲɛn yira. (r)]

Kerecɛnya kafiriw lo wa? a b'a jalaki ko bi legiliziw ka baara n'u ka kɛwalew caaman be sɔsɔli don ni Bibulu ka kɛwalew n'u ka kalanw ye. U b'a fɔ fana ko n'u be baara kɛ ni proof texting fɛɛrɛ ye, u be vɛrise bɔ u ka kumaw kɔnɔ walisa ka kalan dɔ ani/walima kɛwale dɔ dɛmɛ.

Yɔrɔ minw be sɔsɔli kɛra, olu ye:

- Egilizi ka boonw

- Batoli kɛcogo
- Bato
- Pastɛri
- Dimansi sɔgɔma faniw
- minisiriw ka dɔnkiliw
- Tannan ani diinan mɔgɔkɔrɔw ka
- sara Batɛmu
- Matigi ka surafana
- Kerecɛnw ka kalan
- Layidu kura faamucogo .

[Kɔlɔsili: O jalakikow tɛ se ka sɔn wala k'u ban fiyentɔya la ani an ka legilizi ka kɛwalew fana tɛ se ka kɛ ten. O kama, sɛbɛrikɛla be baara kɛ ni vɛrise minw ye k'a ka jalaki dɛmɛ, u ka ɲi ka to u kɔnɔnakow la, k'u sɛgɛsɛgɛ, k'a latigɛ lamɛnnikɛlaw minw ma, gwɛlɛya minw be ɲɛnabɔra ani ka baro kɛ n'u ye ni kerecɛn tɔɔw ye. I hakili dayɛlɛnin to. An k'an yɛrɛ ka landakow lɔn an ka bayɛlɛmani na. Yɛlɛmani minw laɲinina, n'u be yen, i k'u mara fɔɔ sɛgɛsɛgɛri bɛɛ ka ban. O kɔ, a lajɛ i n'a fɔ pake bɛɛ.]

Egilizi ka boonw

"Yahutuya kɔrɔ tun sinsinnin be fɛɛn saba lo kan: Alabatosoba, sarakalasebagaya ani sarakabɔ. Tuma min na Krista nana, a y'o saba bɛɛ ban k'u dafa a yɛrɛ kɔnɔ. Ale lo ye Alabatosoba ye min be bon kura ani ɲɛnama dɔ yira min dilanna ni kabakuru ɲɛnamaw ye - "bolo tɛ min na." saraka.[1]O kama, Alabatosoba, sarakalasebagaw ka baara ani Yahutuw ka sarakaw bɛɛ tɛmɛna Yezu Krista natuma na.[2]. Krista lo tun ye o bɛɛ dafa ani tiɲɛn ye.[3]An be se k'a fɔ ni tiɲɛn ye ko kerecɛnya lo ye diinan fɔlɔ ye min bɔra Alabatosoba kɔnɔ. Ka kɛɲɛ ni sɛbɛnin 6nan ye Arthur Wallis ka gafe dɔ kɔnɔ min tɔgɔ ko The Radical Christian, a ɲɛɛ 83nan na, a y'a sɛbɛ ko "Layiri kɔrɔ kɔnɔ, Ala tun be ni yɔrɔ senuman ye a ka mɔgɔw ye, kura kɔnɔ, Ala y'a ka mɔgɔw kɛ yɔrɔ senuman ye." (sɛbɛri ɲɛɛ 10-11).

Zeruzalɛmu halakili kɔ, Yahutu kerecɛnw hakɛ dɔgɔyara ani kerecɛn siya wɛrɛ mɔgɔw minw bɔra kafiriw la, olu tɔgɔ bɔra kosɔbɛ.

Alɛkisandiri ka Clement [min ye Grɛkiw ka filozofi laada ni kerecɛnw ka kalanw fara ɲɔgɔn kan (Wikipediya/wiki/clement_of_alexander ani wiki/platoisme) lo ye mɔgɔ fɔlɔ ye ka kumaden nin fɔ ko "taga legilizi la."[9]Nka, kerecɛnw ma boon kɛrɛnkɛrɛnninw lɔ batoli kama fɔɔ Kɔnsitantin ka wagati la saan kɛmɛkulu naaninan na.[12] (sɛbɛnfura ɲɛɛ 12nan)

Tuma min na kerecɛnya wolola, o diinan kelenpe lo tun be dugukolo kan min tun tɛ ni fɛɛn senumanw ye, mɔgɔ senumanw tun tɛ yen ani yɔrɔ senumanw tun tɛ yen.18 Kerecɛnya min ye see sɔrɔ Ɔrɔmu masaya kan, o tun ye mɔgɔw ka jɛnkulu ye min tun be sinsin u ka soow lo kan.[22]O kama, batoli tɛ yɔrɔ dɔ la, ani a tɛ bɔ ɲɛnamaya bɛɛ la. Ka kɛɲɛ ni Bibulu ye, kerecɛnw ka 'yɔrɔ senuman' be yɔrɔ bɛɛ i n'a fɔ .

o ta Matigi min yɛlɛra sankolo ra. Batoli tɛ koo ye min be kɛ yɔrɔ tigitigi dɔ la ani wagati tigitigi dɔ la. (Zan 4 lajɛ.) O ye ɲɛnamaya kɛcogo dɔ ye. Batoli be kɛ hakilimaya la ani tiɲɛn na Ala ka mɔgɔw kɔnɔ, sabu Ala be yɔrɔ min na bi. [Kɔrɔfɔli 17nan J. G. Davis, 1999 lajɛ.Duniɲa ka baara min be kɛ ni Egilizi ka boonw ye . , 3-4] (ɲɛɛ 14nan).

Saan kɛmɛkulu filanan ni sabanan na, yɛlɛmani dɔ kɛra. Kerecɛnw y'a daminɛ ka kafiriw ka miiriya ɲɔgɔn ta, o min ye ka bonya la mɔgɔ salenw kan.[30]U ka sutarayɔrɔw jatera kɔfɛ i n'a fɔ "yɔrɔ senuman" min y'a to u ye kabakuru misɛnw ni batosow lɔ k'u ka suuw bonya. (ɲɛɛ 15-16nan).

Sanni Kɔnsitanti k'u hɔɔrɔnya ka bɔ tɔɔrɔw la, kerecɛnw tun ye mɔgɔ damanin ye minw tun be mɔgɔw mafiɲɛya. Nka Ɔrɔmu ka masaya tun tilannin lo kafiriw ni kerecɛnw cɛ ani Kɔnsitantin tun ka ɲi k'u kɛ kelen ye. [K'a ɲini k'a kɛ kelen ye, a ye jamana ka legilizi dɔ sigi sen kan ani a y'a daminɛ ka kerecɛnw ni kafiriw ka kalanw fara ɲɔgɔn kan a kɛtɔ ka kafiriw ka kɛwalew tɔgɔ yɛlɛma ka kɛ kerecɛn tɔgɔw ye. (rd)] A y'a daminɛ fana ka legiliziw lɔ. O la, ni kerecɛnw tun be n'u ka boon senumanw ye i n'a fɔ Yahutuw ni kafiriw tun b'a kɛ cogo min na, u ka limaniya tun bena jati sariyako ye." (sɛbɛnfura ɲɛɛ 18nan) [O dusukunnakow be yen bi. O la, n'an be sinsin boonw kan, an be se k'an hakili bɔ Krista la.]

Kɔnsitantini ka legilizi boonw tun ka bon ani u tun cɛ ka ɲi kosɔbɛ ani u tun be basilika (gofɛrɛnɛman ka boonw lo minw dilanna ka kɛɲɛ ni kafiriw ka batosow ye).[80]U tun ka di kosɔbɛ ka jamaba sigi minw tɛ foyi fɔ ani u be mɛnni kɛ walisa ka ɲɛnagwɛ dɔ filɛ. O lo y'a to Kɔnsitantin ye basilika modɛli sugandi.[85]Basilika tun b'a to fana tile be ben kumalasebaga kan n'a ɲɛɛ be kafodenw na.[86](sɛbɛri ɲɛɛ 22nan)

Kerecɛnw ka baziliki tun be ni boon sanfɛla ye ani sarakabɔlan ani evɛri ka sigilan tun be yen, o min be weele ko katedra wala masasigilan.[94]O sigilan lo tun be Ɔrɔmu ka kititigɛsoba lɔyɔrɔ ta ..[95]O kama, fanga ni kuntigiya tun be sigilan lo bolo. Ka bɔ o sigiyɔrɔ la, evɛri tun b'a ka waajuli kɛ.[97](sɛbɛri ɲɛɛ 23nan) Sigiyɔrɔ wala minbɛn tun be diinan mɔgɔkɔrɔw kɔrɔta ka kɛ lɔyɔrɔba ye o cogo la k'a bila yɔrɔba la ani ka tɛmɛ Ala ka mɔgɔw tɔɔw kan. O kɔ, sigilan tun be ɲɔgɔnye ɲɛda ni ɲɛda bali, o min tun be sɛgɛsɛgɛri ni sɛgɛsɛgɛri tagamasiɲɛ ye min b'a to mɔgɔw be batoli kɛ ɲɔgɔn fɛ.[175](sɛbɛnfura ɲɛɛ 34nan)

Egilizi lɔli ye yɛlɛmanibaw don kerecɛnw ka batoli la:

kele. Masacɛ ka masaso ka landakow tun be don batoli la.
b. Buziw bɔra ka tugu buziw tacogo kɔ sanni masacɛ ka don.

c. Wusulan jeni tuma min na diinan mɔgɔkɔrɔw donna so kɔnɔ.

d. Robo kɛrɛnkɛrɛnninw tun dilanna ka kɛɲɛ ni Ɔrɔmu ka gofɛrɛnɛman ka faamanw ta ye.

e. Procession miziki minw be kɛ ka baara daminɛ, kɔriw fɛ.

f. Diinan mɔgɔkɔrɔw tun be "batoli baara" kɛ min tun be batobagaw bɛɛ ka seen donni n'u ka teriya nɔnabila.

I n’a fɔ Katoliki lɔnnikɛla dɔ y’a sɛbɛ cogo min na, ni Kɔnsitantini nana “Ɔrɔmu ka laadalakow kɔrɔ suguya caaman donna kerecɛnw ka batoli la … hali landa minw tun be kɛ masacɛ ka batoli kɔrɔ la i n’a fɔ ala, olu y’u ka sira sɔrɔ ka don legilizi ka batoli la, u ka diinankow dɔrɔn lo la.[109](sɛbɛri ɲɛɛ 24-25) Komi legilizi boonw be lɔra minw ka bon wala u be yɛlɛ, baara dɔ kɔrɔtanin lo ka tɛmɛ baara wɛrɛw kan. Ni an be jɛnɲɔgɔnya bali, batoli be daminɛ ka kɛ min tɛ mɔgɔ sen don a la. O kama, baara min be kɛ yɔrɔ kɛrɛnkɛrɛnnin dɔ la ani a be bɔ loon o loon ɲɛnamaya la. (sɛbɛri ɲɛɛ 38nan) [Bibulu tɛ kuma lajɛnba kɛyɔrɔ koo la: a labɛncogo, a bonya wala a tigi.]

Batoli kɛcogo

Egilizi fɔlɔ ka lajɛn tun be kɛ ni yɛrɛmabila, hɔɔrɔnya, mɔgɔ kelen kelen bɛɛ ka baara, ɲɛnamaya ani mɔgɔw ka seen donni ye kɛnɛ kan. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 50nan)

Bonya:

- 1 Korɛntikaw 12:14 Farikolo tɛ kɛ ni yɔrɔ kelen ye, nka yɔrɔ caaman lo.
- 1 Korɛntikaw 12:18 Ala ye farikolo yɔrɔw bɛɛ labɛn i n’a fɔ a tun b’a fɛ cogo min na.
- 1 Korɛntikaw 12:27 Sisan, aw ye Kirisita farikolo ye, aw kelen kelen bɛɛ ye a farikolo yɔrɔ dɔ ye. 1
- Korɛntikaw 12:31 Nka aw ye nilifɛnw ɲini minw ka bon ni nilifɛn wɛrɛw ye.
- 1 Korɛntikaw 13:13-14:1 Sisan, nin saba le be yen: limaniya, jigi ani kanuya. Nka u bɛɛ la belebeleba ye kanuya ye. Aw ye tugu kanuya sira kɔ ani aw ye hakilimaya nilifɛnw ɲini ni kɔnɔgwɛ ye, sanko kiraya nilifɛn.

1 Korɛntikaw 14:12 Aw k’a ɲini ka tɛmɛ nilifɛnw kan minw be egilisi sabati, [kerecɛnw minw lajɛnna (rd)].

Pol be kumana legilizi lajɛnnin ka baaraw koo la ko: "Ni aw lajɛnna, bɛɛ be ni dɔnkili ye, walima kalan kuma, yiracogo, kaan [kan wɛrɛ min be kumabaga wala lamɛnbaga fɛ o kama a mako be bayɛlɛmani na.] wala kɔrɔfɔli. fila - walima a ka ca ni saba ye - ka kan ka kuma, kelen kelen, ani mɔgɔ dɔ ka kan ka kɔrɔfɔli kɛ.Ni kumabaga tɛ yen ka kuma a yɛrɛ ma, ani kira fila walama saba ka kan ka kuma, ani tɔw ka kan ka suma koɲuman min fɔra, o ka kan ka lalɔ fɔlɔ. Aw ye yɛlɛma, janko bɛɛ ka se ka mɔgɔw kalan, ka jijalibaw kɛ.

O la, a be miiriya jumanw lo yira?

- N’aw be lajɛn Korɛnti kerecɛnw lajɛnnin na, kerecɛn
- cɛɛw ni musow be se k’u sen don o la pewu .
  ɔdɔnkili >

- kalan kuma jirali > > baara sifa caaman minw basiginin lo .
- > > mɔgɔ kelen kelen ka baara, nilifɛnw.
- kaan dɔ wala kɔrɔfɔli dɔ >

Bi, legilizi ka kɛwalew y’a to lajɛnba yɛlɛmana ka kɛ yɔrɔ fila ye:

kele. Bibulukalan min be kɛ yɔrɔ min na daga be sɔrɔ musow ka kuma na .

b. Batoli yɔrɔ min na u man kan ka kuma .

- O bɛɛ ka kan ka kɛ walisa ka mɔgɔw barika bonya minw lajɛnna.
- An kana ɲɔgɔn lajɛn dabila [abandon, forsake (rd)] i n’a fɔ dɔw b’a kɛ cogo min na, nka an ka ɲɔgɔn jija - ani ka tɛmɛ o kan, n’aw b’a yera ko loon be surunyana. (Eburuw 10:25).

Yɛlɛmani minw kɛra yɔrɔnin kelen minw b’a to porotesitantiw ka legilizi kelen kelen bɛɛ be dan na, n’i y’u bɔ yen, i bena a ye ko batoli kelen lo be kɛ [a prescribed order (rd)] nka u tɛ kɛ cogo kelen na: (sɛbɛnfura ɲɛɛ 48-50)

- Foli min be kɛ tuma min na mɔgɔ be donna
- boon kɔnɔ Delili ani/walima vɛrise kalan .
- Dɔnkili baara
- Laseliw
- Saraka
- Wajuli
- Duba

O la, porotesitantiw ka batoli kɛcogo bɔra min?

1. A bɔra Katolikiw ka Misa la saan kɛmɛkulu fɔlɔ la .[9]min tun be

kele. Kafiriw ka sarakalasebaga ka faniw

b. Ka baara kɛ ni wusulan ni jii senuman ye saniyako la .

c. Buziw jeni batoli tuma na

d. Ɔrɔmu ka basilika lɔcogo

e. Ɔrɔmu ka sariya i n’a fɔ “sariya kanon” jusigilan.

f. Pontifex Maximus tɔgɔ min be sɔrɔ evɛri kuntigi fɛ .

g. Kafiriw ka landakow Misa kama[17](sɛbɛnfura ɲɛɛ 53nan)

2. Luther tun be Ɔrɔmu Katolikiw ka ɲɛmɔgɔw ka mitɛrɛw n’u ka berew n’u ka kalan kɔrɔfɔ Ekarisiti koo la. O kama, a y’a to waajuli lo kɛra lajɛnba ye sanni ka Ekarisiti kɛ.[26] "Kerecɛn kafo man kan ka lajɛn abada ni Ala ka kuma waajuli ni delili tɛ, hali n'a ka surun cogo o cogo" ... "Ala ka kuma waajuli n'a kalanni ye Alako baara yɔrɔ jɔnjɔn ye."[29] (sɛbɛnfura ɲɛɛ 53nan)

Luther ye yɛlɛmaniba minw kɛ Katolikiw ka Misa [Ekaristi wala Matigi ka surafana (rd)] la, olu ye:

kele. A be kɛ jamanadenw ka kaan na .
b. A ye waajuli kɛ yɔrɔ cɛmancɛ la .
c. A y'a daminɛ [a kɔsegira] kafo ka dɔnkiliw ma .
d. A ye miiriya bɔ yen min tun b'a fɔra ko Misa ye Krista ka saraka ye .
e. A tun be sira di kafodenw ma u ka buru ni tasa min, sanni sarakalasebaga dɔrɔn ka to k'o min. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 55nan)

3. Calvin ye pipe organ ni kɔri bɔ yen bari u ma fɔ ka gwɛ Layidu kura kɔnɔ.[64] (sɛbɛnfura ɲɛɛ 58nan)

4. Puritan Kalivinisiw be diinan mɔgɔkɔrɔw ka faniw, u ka jaaw ani u ka masirifɛnw to yen.[86]O waajuli sera a dan na Ameriki puritanw fɛ. U tun be ɲangili kɛ fana k'u ka wari mara ani ka mɔgɔw sara minw tun tɛ se ka waajuli kɛ dimansi sɔgɔma.[88, 89](sɛbɛnfura ɲɛɛ 63)

5. Metodisitiw y'a to mɔgɔw tun be batoli kɛ dimansi wulafɛ.[98](sɛbɛnfura ɲɛɛ 64)

6. Frontier-Revivalists ye waajuli laɲini yɛlɛma ka kɛ waajuli waajuli ye.[101](sɛbɛnfura ɲɛɛ 65nan)

7. Metodisitiw ni Frontier Revivalistw ye "sarakabɔlan weleli" wolo.[112](sɛbɛnfura ɲɛɛ 66) Charles Finny y'a weele ko "banki jɔrɔnanko."[113]Finley ka koo min tora ka mɛn, o tun ye pragmatisme ye ni fɛɛn dɔ be baara kɛ, a ka ɲi ka sɔn o ma hali n'a be jogo ɲumanw jati.[112] (sɛbɛnfura ɲɛɛ 67nan) Walima, "lakunw be fɛɛrɛw tilen." (pg.68) Ameriki Frontier-Revivalism ye legilizi yɛlɛma k'a kɛ waajulikɛyɔrɔ ye ani ka lajɛnba lɔnniya dɔgɔya ka kɛ kibaro diiman fɔli baara ye. [125]A ye minbɛnw ka jogow dan i n'a fɔ mɔgɔw minw be mɔgɔw sama ka taga legilizi la. O kama, ɲɔgɔndɛmɛ min tun be kɛ mɔgɔ kelen kelen bɛɛ ka baara la walisa ka Yezu Krista yira ɲɔgɔn fɛ ka kɔn kuntigiw ni fangatigiw ɲɛ, o tununa.[127](sɛbɛnfura ɲɛɛ 69)

8. D. L. Moody saan 1800 laban na, a ye "jurumukɛla ka delili" ladon.[136]ani Billy Graham ye Moody ka fɛɛrɛ kurakuraya saan biduuru ɲɔgɔn o kɔ.[137](sɛbɛnfura ɲɛɛ 70)

9. K'a daminɛ saan 1906 la, Pantekɔte jɛnkulu y'a daminɛ ka bolow kɔrɔta, ka dɔn kɛ sigilanw kan, ka bolokuruw gosi, ka kuma kaan wɛrɛw la [kan dɔ tɛ min lɔnna nka gibberish (rd)] ani ka tanburuw fɔ. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 72nan)

O kama, porotesitantiw ka batoli kɛcogo ye nin ye: (sɛbɛnfura ɲɛɛ 73-77) .

kele. Diinan mɔgɔkɔrɔ dɔ lo tun b'o baara kɛra ani k'u ɲɛminɛ.
b. O waajuli kɛra batoli dɔ cɛmancɛ ye min tun be se ka fɔ ka kɔn, min tun be kɛ cogoya kelen na ani min tun be kɛ ni mansin ye ani min tun tɛ kɛ a yɛrɛ ma.
c. Ɲɔgɔnkunbɛn ni tɔndenw ka seen donni ye, o tun be ban o la, a tun be kumabali fɔra.

d. Liturgie passif n’a ka baara danninw b’a yira ko lɛrɛ kelen min be kɛ lɔgɔkun kɔnɔ, o lo be kerecɛnw dɛmɛ ka see sɔrɔ u ka ɲɛnamaya kɔnɔ.

Waajuli .

Ni waajuli bɔra yen, mɔgɔ minw be na dimansi sɔgɔma batoli la, u bena dɔgɔya sabu waajuli lo ye porotesitantiw ka batoli jusigilan ye. (sɛbɛri ɲɛɛ 85nan) Tiɲɛn na, Ala ye legilizi labɛn kuun min kama a ka lajɛn, o be dɔ bɔ o la ani a tɛ foyi kɛ Alako ta fan fɛ yiriwali sɔbɛ la. (sɛbɛri ɲɛɛ 86-87).

kele. O ye koo ye min be kɛ tuma bɛɛ - siɲɛ kelen lɔgɔkun o lɔgɔkun.

b. A be fɔ mɔgɔ kelen lo fɛ - kumalasebaga ŋana.

c. A be di lamɛnnikɛlaw ma minw tɛ foyi kɛ - monologue, wala kalan.

d. O ye kumacogo sɛnɛnin ye - labɛn kɛrɛnkɛrɛnnin dɔ min be 3 ka taga se 5 ma.

O tɛ kelen ye ni cidenw ka waajuli ye: (sɛbɛnfura ɲɛɛ 88) .

kele. Tuma dɔɔni dɔɔni.

b. A be fɔ wagati kɛrɛnkɛrɛnninw na walisa ka gwɛlɛya tigitigi dɔw ɲɛnabɔ.

c. Ektemporan min tɛ ni kumadenw labɛnnin ye.

d. Barokun kɛcogo dɔ la, lamɛnnikɛlaw be ɲiningali kɛ ani ka kuma tigɛ.

Kerecɛnw tun be waajuli kɛ tuma o tuma min na, o sɛbɛra fɔlɔ saan kɛmɛkulu filanan na.[14] Clément de Alexandre tun be kasi kosɔbɛ sabu waajuli tun tɛ se ka kerecɛnw yɛlɛma kosɔbɛ.[15] (sɛbɛnfura ɲɛɛ 89)

Waajuli kuunw be taga saan kɛmɛkulu duurunan na KRISTA TILE ɲɛ, karamɔgɔ minw tun be yaala yaala, u be minw weele ko sofisitiw. U tun ye sɔsɔlikɛla ŋanaw ye minw tun be baara kɛ ni dusukunnakow ye. Farikolo cogoya ani kaan hakilimanw ka “feere” u ka sɔsɔliw la.[18]O ye cɛɛw kulu dɔ wolo min kɛra kumaden ɲumanw lɔnbagaw ye, "ka cogoya sɛnɛ cogoyaw kosɔn." U tun be se ka fɛɛnw cogoya ladegi sanni k’u kɔnɔkow ladegi . .[20]Sofisitiw tun be lɔn ni fani kɛrɛnkɛrɛnninw ye, u tun be sigiyɔrɔ dɔ sɔrɔ yɔrɔ min na u tun be to ka waajuli kɛ lamɛnnikɛlaw kelen ye ani u tun be wari caaman sɔrɔ yen. (sɛbɛn ɲɛ 89)

Saan kɛmɛ ɲɔgɔn o kɔ, Aristote ye kuma saba nunu di kumacogo ɲuman ma.[22]Kumaɲɔgɔnw tun be se ka jama lafili u ka kumacogo barikaman fɛ.[27]

Gɛrɛkiw ka waajuli sugu y’a ka sira sɔrɔ kerecɛnw ka legilizi kɔnɔ saan kɛmɛkulu sabanan ɲɔgɔn na...lajɛnw dayɛlɛninw y’a daminɛ ka tunu, ani legiliziw ka lajɛnw kɛra batoli ye ka taga [laada minw sɛbɛra diinɛ baara kama walima foroba batoli kama} ka yiriwa ka kɛ "baara ye."[30]O la, kafiriw ka miiriya min tun b’a la ko kumalasebaga ŋana min fɔrɔmasɔnnin lo ani a be kumaw fɔ wari sarali la, o donna kerecɛnw joli la ka sin. (sɛbɛri ɲɛɛ 91nan) O cogo kura tun be sinsin kumadenw fɔcogo ɲuman kan, kumadenw fɔcogo gwɛlɛmanw kan, kumacogo ɲumanw kan ani kumadenw fɔcogo ɲuman kan. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 92)

O kalan wala waajuli sugu ye nɔɔ jugu to legilizi kan:

kele. A b’a to waajulikɛla be kɛ baarakɛla ŋana ye.

b. A be dusu don mɔgɔw la u ka to ka baara kɛ o cogo la ani a be ɲɔgɔndɛmɛ baara nɔgɔya ani ka tɔndenw ka lajɛnw kɛ kɛnɛ kan.

c. A be diinan mɔgɔkɔrɔw mara hali n’u t’u weele o cogo la.

d. A be mɔgɔ senumanw ka setigiya dɔgɔya.

e. A be kalan dɔw di minw tɛ se ka kɛ.

Pastɛri

Bi pastɛri/ɲɛmɔgɔ ni Porotɛstanw bɔ yen i n’a fɔ an b’a lɔn cogo min na a tun bena sa. Ale lo ye Porotɛstanw ka kerecɛnya yiracogo ye, min ye bi ka legilizi ka yɔrɔba, a ka yɔrɔba ani a ka yɔrɔba ye. Min be mɔgɔ yɛlɛ kosɔbɛ, o ye ko vɛrise kelen si tɛ Layidu Kura kuru bɛɛ kɔnɔ min b’o ɲɔgɔn dɛmɛ. Nka, pastɛri be Bibulu kɔnɔ. (sɛbɛri ɲɛɛ 106-7nan) A kɔrɔsi:

Efɛzikaw 4:11 "A ye dɔw di ka kɛ cidenw ye, dɔw kɛ kiraw ye, dɔw kɛ kibaru diman fɔbagaw ye, dɔw kɛ sagadɛndɛlaw ni karamɔgɔw ye" o ye vɛrise kelenpe ye, pastɛri be fɔ yɔrɔ min na. [Nin Gɛrɛkikan kumaden min kɔrɔ ko pastɛri, .*poyimɛna*, bayɛlɛmana ko sagadɛndɛla, ɲɛminɛbaga sifa min kofɔra Efɛzikaw ka kitabu kɔnɔ 1 Piyɛri 2:25 kɔnɔ.]

kele. O kumaden ye caman ye.

b. O kɔrɔ ko sagadɛndɛbaga (w) ye ntalen ye min be baara ɲɛfɔ.[4]

Saan kɛmɛkulu fɔlɔ la, sagadɛndɛlaw (pastɛriw) tun ye sigida diinan mɔgɔkɔrɔw (pɛrɛsibitɛriw) ani legilizi kɔrɔsibagaw (kɔlɔsibagaw, kɔrɔsilikɛlaw) ye. U ka baara ni bi ka sagadɛndɛlaw ka baara tɛ kelen ye .[9] [porotesitantiw ka legiliziw fanba la. (sɛbɛri ɲɛɛ 108)

O wagati la, pastɛri ka dannifɛnw be se ka ye hali Layidu Kura wagati la. Diyotɛrɛfu, min tun “b’a fɛ ka kɛ kuntigi ye” egilisi kɔnɔ (3 Yuhana 9-10).[12](sɛbɛri ɲɛɛ 109)

Fo ka taga se saan kɛmɛkulu sabanan ma, faamanw tun tɛ legilizi ɲɛminɛ. K’a fɔ ko ɲɛmɔgɔw tun b’a la, sɔsɔli tɛ yen. Nka ɲɛmɔgɔya tun tɛ ofisiyɛli ye o kɔrɔ la ko diinɛ "biro" walima sosiyolozi yɔrɔw tun tɛ yen ka fa.[13]

O tun ye diinanw ye sarakalasebaga, batoso ani saraka tun tɛ minw na.[14](sɛbɛn ɲɛɛ 109-110) [Ɲɛmɔgɔya tun ye baara ye, lɔyɔrɔ tɛ. (A filɛ TheBibleWay kalansen nin na: Ala ka sagadɛndɛlaw ka baaraw].

Ignace min be bɔ Antiyɔsi (35-107), ale lo y’a to mɔgɔw y’a daminɛ ka ɲɛminɛbaga kelen lo ta. A ka legilizi kelen kelen bɛɛ cɛkɔrɔba kelen kɔrɔta ka tɛmɛ tɔw bɛɛ kan. O kɔ, diinan mɔgɔkɔrɔ min tun kɔrɔtara, u tun b’o weele ko evɛri [kumaden min be kɔrɔsibaga yira].[20](sɛbɛri ɲɛɛ 110-111) Ignace tun b’a miiri k’o tun ka ɲi ka kɛ walisa ka ngalon kalanw labɛn ani ka legilizi ka bɛnkelenya sigi sen kan.[27](sɛbɛri ɲɛɛ 112)

Evɛri labanna ka kɛ legilizi ka nafolo marabaga n’a tilanbaga ye.[13]
A be komi a kɛra legilizi ka pastɛri kelenpe ye - baarakɛla min be batoli kɛ ɲɔgɔn fɛ (u ka kumalasebaga).[36](sɛbɛn ɲɛ 112)

Ɔrɔmu ka Clement min sara saan 100 ɲɔgɔn na, ale lo y’a to danfara be ɲɛminɛbagaw ni ɲɛminɛbaliw cɛ, o minw ye lakɔlidenw ye .[38] ani Tertullien (saan 160 ɲɔgɔn - saan 225 ɲɔgɔn) lo tun ye mɔgɔ fɔlɔ ye ka baara kɛ ni diinan mɔgɔkɔrɔw ye.[40](ɲɛɛ 113-114nan).

Nise ka lajɛnba kɔ (saan 325), evɛriw ye Matigi ka surafana dumuni kalifa pɛrɛsibitɛriw ma, evɛri nɔnabilaw ..[53](sɛbɛri ɲɛɛ 114)

Sipiri min be bɔ Karitazi [saan kɛmɛkulu sabanan na], ale y’a fɔ ko evɛriw ka kan ka tugu ɲɔgɔn kɔ cogo dɔ la min tɛ tiɲɛ ani o be daminɛ Piyɛri la.[60](sɛbɛri ɲɛɛ 115)

Saan kɛmɛkulu naaninan na, legilizi tun be tugura Ɔrɔmu masaya kɔ. Masacɛ Kɔnsitantini ye legilizi labɛn ka kɛ diyɔseziw ye [diyɔseziw “gofɛrɛnɛman ka mara” www.etymonline.com] ka kɛɲɛ ni Ɔrɔmu marabolow ka marabolow ye. Kɔfɛ, Pape Gregoire ye legilizi kuru bɛɛ ka cidenya baara labɛn ka kɛɲɛ ni Ɔrɔmukaw ka sariya ye.[81](sɛbɛri ɲɛɛ 119)

Kɔnsitantɛn ye see di Ɔrɔmu ka evɛri ma ka tɛmɛ Ɔrɔmu ka gofɛrɛnɛrɛw kan. U tun be ni bonya ye i n’a fɔ legilizi ka baarakɛlaw, u tun be mɔgɔw kanu, u tun be ni fanga ye i n’a fɔ nafolotigiba dɔ ani baara tun ka ca n’u weeleli ye.[99]O ye min kɛ, o ye mɔgɔ hakili ɲagami: (sɛbɛnfura ɲɛɛ 120-121)

Diinan mɔgɔkɔrɔw ni lakɔlikaramɔgɔw ka danfara bonyana ka taga sabu diinan mɔgɔkɔrɔw tun ye ɲɛmɔgɔw ye minw kalanna, ɔridinatɛri marabagaw - jama ka kuntigiw n’u ka karamɔgɔw. Nilifɛnw ni nɛɛma dɔw tun b’u fɛ minw tɛ sɔrɔ mɔgɔ fitininw fɛ. Laikiw tun ye kerecɛnw ye minw tun ma fɔrɔmasɔn sɔrɔ.[103](sɛbɛn ɲɛ 122) O ye sira di ka “mɔgɔ senumanw” jɛnkulu dɔ sigi Alako ta fan fɛ.[108]Saan kɛmɛkulu naaninan na, u tun be tagamasiɲɛw ka faniw ani landakow kɛ ka mɔgɔw sigi u ka baara la.[120]O fɛɛrɛ tun be baara kɛ ni kumaden kelenw ye minw bɔra Ɔrɔmu ka jamanadenw ka jɛnkulu kɔnɔ.[121](sɛbɛn ɲɛɛ 123-125).

- Diinan mɔgɔkɔrɔw ni diinan mɔgɔkɔrɔw cɛ danfara min tɛ Bibulu kɔnɔ, o ye tɔɔrɔba lase Krista farikolo ma min tɛ se ka fɔ. (sɛbɛn ɲɛ 136-137) A tun be kerecɛnw tilan kerecɛn fɔlɔw ni filananw na. A tun be mɔgɔ kelen kelen bɛɛ ka baara nɔgɔya ani a tun be kalan min fɔ ko joo ni nɛɛma be legiliziden kelen kelen bɛɛ fɛ ka baara kɛ legilizi ka lajɛnw na, o tun tɛ nɔɔ bɔ. Pastɛri/waajulikɛla lɔyɔrɔ be sɔsɔli kɛ ni Krista ka kuntigiya baara ye a ka legilizi kɔnɔ.[188]
- Bi pastɛri wolola ka bɔ evɛri kelen ka mara la min wolola fɔlɔ Ignace ni Cyprien fɛ, o min yɛlɛmana ka kɛ yɔrɔ ka pɛrɛsibitɛri ye, min kɛra Katolikiw ka sarakalasebaga ye Moyen Âge wagati la. Diɲɛ yɛlɛmani wagati la, a yɛlɛmana ka bɔ sarakalasebaga la ka kɛ “waajulikɛla ye,” “minisiri” ani a laban na ka kɛ “pastɛri ye.” (sɛbɛri ɲɛɛ 141)

" Katolikiw ka sarakalasebagaw tun be ni baara wolonfila ye yɛlɛmani wagati la.[208]Protestant pastɛri be o kunkanbaaraw bɛɛ ta a yɛrɛ kan ani tuma dɔw la, a be dugawu kɛ jamana ka koow la. O baara nunu tun ye: (sɛbɛn ɲɛ 141)

1. Ka waajuli kɛ .
2. Sakramɛnw .
3. Delili minw be kɛ sagakulu ye .
4. Ala ka ɲɛnamaya kɛ ni kololi ye .
5. Egilizi ka landakow
6. Ka fantanw dɛmɛ .
7. Ka taga bɔ banabagatɔw ye

Dimansi sɔgɔma fani

Dimansi sɔgɔma o sɔgɔma, porotesitanti miliyɔn caaman be duniɲa kuru bɛɛ kɔnɔ k'u ka fani ɲumanw don walisa ka taga dimansi sɔgɔma legilizi la.[1]A daminɛ na, ka fani don tuma o tuma, o tun ye mɔgɔba nafolotigiw dɔrɔn lo ka se ka min sugandi. O yɛlɛmana ni fani dilanni caman dilanni ye ani dugubaw ka sigida yiriwali ye.[6]Fini ɲumanw tun be se ka san gwansanw fɛ. Cɛmancɛ mɔgɔw wolola ani u y'a daminɛ ka mɔgɔbaw ladegi minw tun be mɔgɔw ɲangoya.[7](sɛbɛri ɲɛɛ 148nan) U ka pastɛriw tun b'u ka nafa yira u ka fani kɛrɛnkɛrɛnninw fɛ.

Nka, fani doncogo b'a yira ko: (sɛbɛnfura ɲɛɛ 148-150) .

kele. Tilanyɔrɔ min be duniɲa ka fɛɛn senumanw ni fɛɛn senumanw cɛ.

b. O miiriya min b'a yira ko an ka ɲi an ka fani doncogo kosɔn, o cogo la, n'a sɔrɔ o be koo dɔw datugu minw tɛ Alako ta ye.

c. Danfara minw be yen sigida ni/walima siyaw cɛ.

d. Ngalon lafili min b'a yira ko mɔgɔ ye "bonyabali" ye n'a be fani don min tɛ mɔgɔw ka fani ye [an tɛ an ka fani ɲumanw don (rd)].

[Kɔlɔsili: Zaki 2:1-2 be lasɔmi kɛ miiriya dɔ koo la min b'a to an b'a miiri ko an ka bon ni tɔɔw ye, an be mɔgɔ bɔ mɔgɔ la ani an be fantanw ni "minw man ɲi."]

Clément de Alexandre lo y'a fɔ ko diinan mɔgɔkɔrɔw ka ɲi ka fani ɲumanw don ka tɛmɛ diinan mɔgɔkɔrɔw kan.[26] (sɛbɛri ɲɛɛ 150) Ɔrɔmukaw ka faamanw ka fani doncogo, sarakalasebaga ni diinan mɔgɔkɔrɔw y'o don dɔɔni dɔɔni Kɔnsitantin tagara sigi Kɔnsitantinɔpili kɔ.[29]Jérôme (saan 342-420 ɲɔgɔn) y'a fɔ ko diinan mɔgɔkɔrɔw man kan ka don yɔrɔ senuman na abada ni loon o loon faniw ye.[34](sɛbɛri ɲɛɛ 151) Moyen Âge wagati la, u ka faniw tun be ni gundokow ni tagamasiɲɛw ye.[37](sɛbɛri ɲɛɛ 152)

Diɲɛ yɛlɛmanikɛlaw ye lɔnnikɛla ka fani gwɛman ta, min be weele fana ko filozofi ka fani.[43]Diinan mɔgɔkɔrɔw ka fani kura tun ka ca fɔɔ diinan lɔnnikɛla ka fani gwɛman kɛra Porotɛstanw ka pastɛri ka fani ye.[44](sɛbɛri ɲɛɛ 152)

O fani kɛrɛnkɛrɛnninw bɛɛ b’a yira ka gwɛ ko mɔgɔ fila nunu be danfara don u ni ɲɔgɔn cɛ: baarakɛlaw ni baarakɛlaw n’a sɔrɔ u yɛrɛ be danfara don baarakɛlaw ni ɲɔgɔn cɛ. (sɛbɛri ɲɛɛ 154)

Miziki minisiriw

Kɔnsitantin ka masaya wagati la, u ye dɔnkilidalaw ka jɛnkuluw labɛn ani k’u degi walisa ka dɛmɛ don ka Ekarisiti seli kɛ. O kɛcogo bɔra Ɔrɔmukaw ka landakow la, minw tun b’u ka masacɛw ka landakow daminɛ ni dɔnkiliw ye minw be fɔ ni baarakɛlaw ye.[2]Nka, o koo be sɔrɔ Grɛkiw ka kafiriw ka batosow ani Grɛkiw ka teyatiriw lo la.[3](sɛbɛri ɲɛɛ 158-159).

Komi dɔnkilidalaw ka jɛnkulu nana kerecɛnw ka legilizi kɔnɔ, Ala ka mɔgɔw bɛɛ tun tɛ dɔnkili la tugun, nka diinan mɔgɔkɔrɔw lo tun be dɔnkili la, minw tun ye dɔnkililabagaw ye minw fɔrɔmasɔnnin lo.[5]O yɛlɛmani sababu dɔ ye ko mɔgɔw tun be ngalon kalanw jɛnsɛnna dɔnkiliw la. Diinan kuntigiw tun b’a miiri ko n’u be dɔnkiliw la, o bena ngalon diinankow bali.6 O fana ye dɔ fara diinan kuntigiw ka fanga kan. (sɛbɛri ɲɛɛ 159nan) [Yala dɔnkili minw be fɔ bi, u be kalan dɔw latanga minw tɛ Bibulu kɔnɔ wa?

Luther tun be dusu don mɔgɔw la u ka kafo ka dɔnkiliw la batoli yɔrɔ dɔw la.[28](sɛbɛri ɲɛɛ 162)

Bi bi la, legilizi caaman na, karisimatikiw wala karisimatikiw tɛ, tanuli jɛnkulu lo y’u lɔyɔrɔ ta.[50](sɛbɛnfura ɲɛɛ 164)

Aw ye Pol ka Layiri Kura legilizi ka lajɛn dɔ ɲɛfɔ cogo min na, o lamɛn: (sɛbɛn ɲɛɛ 166)

kele. Aw kelen kelen bɛɛ be ni dɔnkili ye. (1 Korɛntikaw 14:26).
b. Aw ye kuma ɲɔgɔn fɛ Zaburuw, ani Alatandodɔnkiriw, ani Nin Saninman dɔnkiriw ra. (Efɛzikaw 5:19).

Aw ye kuma nunu lajɛ: “Aw kelen kelen bɛɛ.” Dɔnkili ɲɛmɔgɔw, dɔnkilidalaw ka jɛnkuluw ani batoli jɛnkuluw b’a to a tɛ se ka kɛ n’u be dan sigi Krista ka ɲɛminɛli la - kɛrɛnkɛrɛnniya la, k’a balimaw ɲɛminɛ ka tanuli dɔnkiliw la a Faa ye. (sɛbɛri ɲɛɛ 166-167).

Ni batoli dɔnkiliw be se ka fɔ, k’u daminɛ ani k’u ɲɛminɛ mɔgɔ ŋanaw dɔrɔn lo fɛ, o baara yɔrɔ be kɛ i n’a fɔ ɲɛnagwɛko ka tɛmɛ jɛnkulu ka batoli kan.[17]Ani minw be "tigɛli kɛ" olu dɔrɔn lo be se ka don dɔnkili ɲɛminɛ minisiriso la. (sɛbɛn ɲɛɛ 167) [Min ka di lajɛnba mɔgɔw ye, o lo ka di Ala ye ka bɔ lajɛnba mɔgɔw fɛ.]

Tannan ani diinan mɔgɔkɔrɔw ka sara

Tiɲɛn na, tannan be sɔrɔ Bibulu kɔnɔ. O la, ɔnhɔn, tannan be Bibulu kɔnɔ. Nka a tɛ kerecɛnw ta ye. O tannan tun ye Israɛldenw lo ta ye galen. O tun ye u ka sɔrɔw ka lanpo lo ye tigitigi. Layidu kura kɔnɔ abada wala saan kɛmɛkulu fɔlɔ wagati la, i ma kerecɛnw ka tannan sɔrɔ abada. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 172) Yezu ka saya kɔ, Yahutuw ka landakow sariyaw bɛɛ nɔrɔnin lo Krista ka kuruwa kan ani u suturara, u tɛna se ka baara kɛ n’u ye tugun abada k’an jalaki. [A ma na ka sariya wala kiraw ka kalanw bɔ yen, nka a nana k’u dafa Matiyu 5:17] An be saan kɛmɛkulu fɔlɔ kerecɛnw ye i n’a fɔ kunnasigibagaw minw be nili kɛ ni ninsɔndiya ye ka kɛɲɛ ni .

u ka setigiya la - u tɛ baara kɛ ka bɔ cikan dɔ la ..[7]Ka nili kɛ legilizi fɔlɔ la, o tun be kɛ mɔgɔ yɛrɛ sago la ..[8]Ani minw tun be nafa sɔrɔ o la, olu tun ye fantanw, banabagatɔw, denmisɛnw, firiyamusow, kasodenw, lonanw ani legilizi sigibagaw ye.[9](sɛbɛn ɲɛ 173) [Ni kerecɛn ka kan ka tannan bɔ sabu a cira a ma, o tuma na, a ka nilifɛn tɛ a yɛrɛ sago ye, a tɛ kɛ ka kɛɲɛ n'a seko ye ani a tɛ bɔ a dusukun na nka a ka ɲi ka min kɛ. O la, ni mɔgɔ b'a ka tannan di, a b'a ka sara sɔrɔ, o min ye kisili ye.]

Saan kɛmɛkulu sabanan na, Sipiri min be bɔ Karitazi, ale lo ye kerecɛn sɛbɛrikɛla fɔlɔ ye min y'a fɔ ko mɔgɔw tun be diinan kuntigiw dɛmɛ ni wari ye. A y'a jija ko i n'a fɔ tannan tun be Levitew dɛmɛ cogo min na, kerecɛn diinan kuntigiw fana ka ɲi k'o kɛ ten.[16](sɛbɛnfura ɲɛɛ 176) Saan kɛmɛkulu tannan laban na, tannan tun yiriwara ka kɛ sariya ye min b'a ɲini jamana ka legilizi fɛ - diinan kuntigiw tun b'o ɲini ani diɲɛ ɲɛmɔgɔw tun b'o labato![28](sɛbɛn ɲɛ 177 Ka ɲɛsin diinan mɔgɔkɔrɔw ka sara ma, minisiriw tun tɛ sara sɔrɔ saan kɛmɛkulu saba fɔlɔw la. Nka tuma min na Kɔnsitantin nana, a y'a daminɛ ka sara dɔ di diinan mɔgɔkɔrɔw ma ka bɔ legilizi ka wari la ani komini ni masacɛ ka nafolo marayɔrɔw la.[30]O cogo la, diinan mɔgɔkɔrɔw ka sara wolola. (sɛbɛri ɲɛɛ 178)

Ka sara di pastɛriw ma, o b'u kɔrɔta ka tɛmɛ mɔgɔ tɔɔw kan. A be diinan mɔgɔkɔrɔw ka jɛnkulu dɔ dan min be Krista farikolo ɲɛnama yɛlɛma k'a kɛ jagofɛn ye. Komi "pastɛri" n'a ka baarakɛlaw be sara cidenya baara la, u be sara baarakɛlaw ye ani legilizi tɔɔ be ben ka kɛ mɔgɔw ka jigiya ye. Ni kerecɛnw bɛɛ tun be ɲɔgɔn sɔrɔ ni welekan ye min b'u kɔnɔ ka kɛ sarakalasebaga ye min be baara kɛ Matigi ka soo kɔnɔ, mun na an tun bena an ka pastɛri sara? Ka fara o kan, ka pastɛri sara, o b'a jija a ka kɛ mɔgɔ ye min be mɔgɔ diyabɔ. (sɛbɛri ɲɛɛ 180-181).

Batɛmu

Kerecɛn minw be kibaro diiman fɔ, olu fanba lanin b'a la ani u b'o kɛ ka kɛɲɛ ni deenw ka batɛmu ye. O cogo kelen na, Porotɛstanw fanba lanin b'a la ko batɛmu be kɛ ni jii suman ye wala ni ji bɔn ye sanni k'a ji bɔn.[2][Batɛmu bɔra Gɛrɛkikan kumaden dɔ la .*batizeli*, min bayɛlɛmana ko batɛmu, ka ji su jii la, ka jii su jii la wala ka jii su jii la, Grɛkikan kumaden min kɔrɔ ko ka jii nɔgɔ, o ye .*rantizo*ani Gɛrɛkikan kumaden min be bɔn, o ye .*cheo*(rd] Saan kɛmɛkulu fɔlɔ la, mɔgɔ tun be taga Matigi fɛ ni batɛmu ye jii kɔnɔ.[6]O kama, sɔnni ni batɛmu be taga ɲɔgɔn fɛ kosɔbɛ ni limaniya kisili baara ye. O la, Layidu Kura sɛbɛbagaw ka teli ka batɛmu ta limaniya kumaden nɔɔ na ani k'a jɛn ni "kisili" ye.[7]O lo sabu batɛmu tun ye kerecɛn fɔlɔw ka limaniya sɔnni fɔlɔ ye Krista la. (sɛbɛn ɲɛɛ 188-189) [David Bercot y'a fɔ ko "batɛmu tun be to ka weele ko "nɛɛma."]

An ka wagati la [n'a sɔrɔ legilizi dɔw la], tuma caaman na, "jurumukɛla ka delili" lo be jii batɛmu nɔɔ ta. Lanabaliw fɔra ko: «Aw ye nin delili kɛ ne kɔ, aw ye sɔn Yesu ma k'a kɛ aw yɛrɛ kisibaga ye, aw bɛna kisi.» Nka yɔrɔ si layiri kura bɛɛ kɔnɔ, an ma mɔgɔ si sɔrɔ jurumunkɛla ka delili fɛ min be mɔgɔ bila ka taga Matigi fɛ. Ani, kuma fitinin si tɛ Bibulu kɔnɔ min be kuma Kisibaga "mɔgɔ yɛrɛ" koo la. N'an b'a fɔ cogo wɛrɛ la ko jii batɛmu tun ye jurumunkɛla ka delili ye saan kɛmɛkulu fɔlɔ la! Batɛmu tun be taga ni kibaro diiman sɔnni ye ani a tun be kɛ o yɔrɔnin bɛɛ. (sɛbɛri ɲɛɛ 189)

[Piyɛri y’a fɔ 1 Piyɛri 3:21 kɔnɔ ko batɛmu b’i kisi sisan Yezu Krista kununi sababu la i n’a fɔ mɔgɔ be Ala weele a ka yafa a ma a ka jurumuw na cogo min na.]

Batiseli tun b’a yira ko mɔgɔ be bɔ koo tɛmɛninw na pewu ani ko a be don Krista n’a ka legilizi kɔnɔ pewu. Batɛmu tun ye limaniya wale ye ani limaniya yiracogo dɔ lo.[8](sɛbɛri ɲɛɛ 189)

K’a daminɛ saan kɛmɛkulu filanan na, kerecɛn dɔw tun be mɔgɔw kalan ko mɔgɔ ka ɲi ka kalan kɛ, ka delili kɛ ani ka sunɔgɔ ka kɔn batɛmu ɲɛ.[9]I ka ɲi k’a yira i tagamacogo fɛ ko i ka kan ni batɛmu ye.[11][O tun tɛ Pantekɔte loon na sabu a be komi u batizera o yɔrɔnin bɛɛ.]

Laadakow ye jii batɛmu kɔrɔ n’a seko tigitigi bɔ yen. Jii batiseli min miirila ka ɲɛ ani min kɛra ka ɲɛ, o ye lanabaga ka limaniya sɔnni ye adamadenw, jinaw, mɛlɛkɛw ani Ala ɲɛfɛ. Batɛmu ye tagamasiɲɛ yeta ye min b’a yira ko an y’an yɛrɛ mabɔ duniɲa la, .[47]an sara ni Kirisita ye, an cɛkɔrɔ sutarara cogo min na.[48]danfɛn kɔrɔw saya;[49] ani Ala ta Kuma ko. Ka Layiri Kura jii batiseli nɔnabila ni jurumunkɛla ka delili ye, o ye ka batiseli bɔ a ka Ala ka seereya la. (sɛbɛnfura ɲɛɛ 196) [Cɛkɔrɔba walima farisogo (jurumukɛla) lara Krista n’a ka cikan na, a sara a ka jurumun kɛcogo la, a suturara .***** jii kɔnɔ (ka mɔgɔw su jii la wala ka batize). A saniyara ka bɔ jurumun na, ka kunu ka kɛ hakilimaya mɔgɔ kura ye, ka don Krista farikolo la, o min ye egilisi ye, Ala fɛ a ka lannaya, a ka limaniya, a ka lannaya ani a ka lamɛnni fɛ.]

* { Gɛrɛkikan*suntapto*(*tile*ni + ye.*thapto*tomb) - ka sutura ni, walima ɲɔgɔn fɛ (Vine’s . Daɲɛgafe ɲɛfɔli) – o cogo la, mɔgɔ be sutura ani ka jɛn ni Krista ye a ka saya la.}

Matigi ka surafana

Kerecɛn fɔlɔw fɛ, Matigi ka surafana tun ye jama ka dumuni lo ye.[22]O tun be kɛra fɛti ni ninsɔndiya lo ye. Tuma min na lanabagaw lajɛnna dumuni kama fɔlɔ, u tun be buru tigɛtigɛ k’a di mɔgɔw ma. O kɔ, u y’u ka dumuni dumu, o min tun be ban u kɛnin kɔ ka tasa yɛlɛma. Matigi ka surafana tun ye fɛti lo ye tigitigi. Ani, diinan mɔgɔkɔrɔw tun tɛ yen minw tun bena baara kɛ.[31]Pol ka lasɔmini kuma min fɔra 1 Korɛntikaw 11:27-33 kɔnɔ, o kosɔn dɔw y’a daminɛ k’a fɔ ko farati be Matigi ka surafana dumuni na. A be komi u m’o lasɔmini kuma ɲɛsin fantanw bɔɲɔgɔnko ma ani dɔrɔmin ma i n’a fɔ o yɔrɔ min man kan n’o ye. (sɛbɛri ɲɛɛ 192)

Tertullien ka wagati la (saan 160 ɲɔgɔn - saan 225 ɲɔgɔn), u y’a daminɛ ka buru ni tasa bɔ dumuni na.[25]Komi dumuni dabilara, u ye buru kari ani Matigi ka surafana kumaden yɛlɛma ka kɛ Grɛkikan kumaden Ekarisiti ye.[30]Irénée (130-200) y'a daminɛ k'a fɔ ko "saraka".[31]walama «saraka». Sarakabɔlan tabali dɔ tun be yen, buru ni kɔpu tun be bila yɔrɔ min na ani mɔgɔw y’a daminɛ k’o jati i n’a fɔ saraka bɔyɔrɔ.[32]Surafana tun tɛ sigida ka koo ye tugun. O tun ye sarakalasebagaw ka landako dɔ lo ye min tun ka ɲi ka filɛ yɔrɔjan. Saan kɛmɛkulu naaninan ni duurunan bɛɛ la, mɔgɔw tun be siranna ani u tun be siranna kosɔbɛ.[33](sɛbɛri ɲɛɛ 194)

Ala ka mɔgɔw tun be siranya bila fɛɛn minw na, u y’o kalan kɛ ni farikolo yɛlɛmani kalan ye. U tun be sigasiga ka gwɛrɛ u la yɛrɛ.[43]Tuma min na Eukarisiti kumaw fɔra sarakalasebaga fɛ, u tun b’a miiri ko buru kɛra Ala ye tiɲɛn na .[44][a kɛra sogo ni joli ye tiɲɛn na]. (sɛbɛn ɲɛ 195) Layidu kura yɛrɛ kɔnɔ, yɔrɔ si t’a yira ko nɛɛma kɛrɛnkɛrɛnnin wala baara tun ye mɔgɔ dɔ ka Matigi ka surafana batoli jɛnkulu ɲɛminɛ.[52]

(sɛbɛri ɲɛɛ 197)

Kerecɛnw ka kalan

Kerecɛnw fanba fɛ, ni mɔgɔ ye lakɔli kɛ, o lo b’a to a be se ka Matigi ka baara kɛ. Ni kerecɛn dɔ ma Bibulu kalanso wala seminari kalan kɛ, a be jati i n’a fɔ "para" minisiri, kerecɛn baarakɛla ngalonman. O mɔgɔ ɲɔgɔn tɛ se ka waajuli kɛ, ka mɔgɔw kalan, ka batize wala ka Matigi ka surafana di sabu a ma dege ka ɲɛ o koo ɲɔgɔnw kɛli la ...o tɛ wa? (sɛbɛri ɲɛɛ 199-200).

Kerecɛnw tun be fɔrɔmasɔn min sɔrɔ saan kɛmɛkulu fɔlɔ la, o tun be kɛ bolo la, sanni ka kɛ kalanko ye. O tun ye kalanko ye, sanni ka kɛ hakilimaya kalan ye. A tun ɲɛsinna hakili lo ma, sanni ka ɲɛsin ɲɛfɛla ma o kɔrɔ:

U ye kalan jɔnjɔnw sɔrɔ u kɛtɔ ka ɲɛnamaya kɛ ɲɔgɔn fɛ ni kerecɛnw jɛnkulu dɔ ye baarakɛla kɔrɔ dɔ fɛ min be baara kɛ koɲuman.

O kama, labɛn ɲuman min be se ka kerecɛn kelen kelen bɛɛ dɛmɛ, o be yen ka ban. A be kɔn seminariw ni wikɛniw ka lajɛnw ɲɛ ani a bena mɛɛn ka tɛmɛ u bɛɛ kan. U tun be kalan kɛ ɲɛnamaya tasuma kɔnɔ, hakilimaya, ɲɛnamaya, baara ani cidenya baara la.[2](sɛbɛn ɲɛɛ 200)

Alako kalan kɛra yɔrɔ naani na: (sɛbɛnfura ɲɛɛ 201-206)

kele. Episkopali - Alakolɔn min tun be kɛ facɛmanw ka wagati la (saan kɛmɛkulu sabanan ka taga se saan kɛmɛkulu duurunan ma) tun ye episkopali ye sabu o wagati ka Alakolɔnbagaw ɲɛmɔgɔw tun ye evɛriw ye.6.

b. Monasti - Alako kalan ka monasitɛri yɔrɔ tun sirinin be ascetique ni mystique ka ɲɛnamaya la. Mɔgɔ minw tun be mɔnpɛriw ka sigidaw la, olu lo tun b’o kalan ani wagati dɔ la, kɔrɔn fan fɛ legilizi facɛw y’u yɛrɛ don Platon ka miiriya la. Ɲɛyirali fɛ, Justin Martyr tun lanin b’a la ko filozofi ye Ala ka yiracogo ye siya wɛrɛ mɔgɔw fɛ.[10]
c. Scholastic - Alako kalan yɔrɔ sabanan be bɔ inivɛrisite ka laadalakow lo la.[33]Abelard (saan 1079-1142) ye Aristote ka miiriya lo ta walisa ka tiɲɛn yira.[34]Martin Luther (1483-1546) ko "Mun wɛrɛ ye inivɛrisite ye ni yɔrɔw ye minw be kanbelew ni sunguruw kalan Gɛrɛkiw ka nɔɔrɔ la."[37]
d. Seminari - Seminari Alako kalan bɔra kalanso Alako kalan na min tun basiginin be Aristote ka filozofi fɛɛrɛ kan.[39]N’a sɔrɔ Akinasi lo tun be ni nɔɔba ye ka tɛmɛ tɔɔw bɛɛ kan. A ka miiriya jɔnjɔn tun ye ko Ala be lɔn adamadenw ka miiriya sababu fɛ ani a tun be hakili lo fɛ ka tɛmɛ dusukun kan i n’a fɔ farikolo yɔrɔ min be se ka tiɲɛn sɔrɔ.[41]

Hakili ni hakili be se k’a to an be Ala lɔn ani k’an dɛmɛ k’an ka lɔnniya fɔ mɔgɔw ye. Nka u tɛ se ka yira an na Alako ta fan fɛ. Hakili tɛ da ye ka Matigi lɔn ka ɲɛ. Dusukunnakow fana tɛ.[43]Hakili barikaman ani miiriya ɲuman tɛ cɛɛw ni musow wolo Alako ta fan fɛ yɔrɔnin kelen. Blasie Pascal (1623-1662) y'a fɔ loon dɔ la ko "Dusukun lo be Ala faamu, hakili tɛ."[45](sɛbɛri ɲɛɛ 206nan) [Mɔgɔ ka ɲi ka jɛnɲɔgɔnya sɔbɛ kɛ ni Ala ye.]

Grɛki hakilitigiw Platon ni Socrate tun b’a fɔ ko lɔnniya ye jogo ɲuman ye. Fɛɛn ɲuman be bɔ mɔgɔ ka lɔnniya hakɛ la. O kama, lɔnniya kalan ye jogo ɲuman kalan ye.[99]
Bi kalan lili n’a jusigilan be sɔrɔ yan. A basiginin lo Platon ka miiriya kan min b’a fɔ ko lɔnniya ni jogo ɲuman be taga ɲɔgɔn fɛ. [Gnostikɛw]

Bi Alako kalan ye kunnafoniw yɛlɛmani kalan ye. A be bɔ kaye dɔ la ka taga dɔ wɛrɛ la. O la, an ka Alakolɔn man teli ka se duguma te kan. Ni kalanden dɔ b’a ka profesɛri ka miiriyaw labato ka ɲɛ, u be diplomu di a ma. O kama, fili min be yen, o ye ko diplomu sɔrɔbagaw be se ka baara kɛ yɔrɔnin kelen .[36]hali n’a tɛ koo caaman lɔn ɲɛnamaya farikolo koo la. N’a sɔrɔ seminari ni Bibulu kalanso ka gwɛlɛya min be mɔgɔ tiɲɛ ka tɛmɛ tɔɔw bɛɛ kan, o ye k’u be adamadenw ka fɛɛrɛ min labɛnna, diinan kuntigiw be balo min kɔnɔ, u be ninakali min kɔnɔ ani u be min kɔnɔ, u b’o lo to sen na.[109](sɛbɛri ɲɛɛ 216-218).

Ka gwɛrɛ Layidu Kura la tugun .

A lamini mɔgɔw ka landakow be nɔɔ to legilizi kan ani a be komi u t’a lɔn u be nɔɔ jugu minw to mɔgɔw kan. A ka fɔrɔmasɔn n’a ka kalan kosɔn, pastɛri wala waajulikɛla ka miiriya mana kɛ min o min ye, an b’a fɛ ka sɔn o ma k’o ye Bibulu ka miiriya ye.

O kama, an ka teli k’a jati ko a ka ɲi ka taga Bibulu kɔnɔ k’a ɲini k’a lɔn n’a ka kumaw ye tiɲɛn ye sabu o lo ye “ne ye min mɛn tuma bɛɛ.” N’an be kalan kɛ an ka teli ka baara kɛ ni “proof text method” ye, o min be daminɛ saan 1590 la. Cɛɛ dɔw jɛnkulu min be weele ko Porotɛstanw ka lɔnnikɛlaw, olu ye yɛlɛmani donbagaw ka kalanw ta ani u y’u labɛn o wagati la ka kɛɲɛ ni Aristote ka miiriya sariyaw ye.[2]U tun b’a miiri ko sɛbɛnin tɛ Ala ka kuma dɔrɔn ye, nka a yɔrɔ bɛɛ ye Ala ka kuma ye a yɛrɛ kɔnɔ - a ka kɛ yɔrɔ min na. (sɛbɛri ɲɛɛ 222-223).

Layirikura tilannin fla, Pɔli ta lɛtɛrɛw le bɛ sɔrɔ o ra. Saan kɛmɛkulu filanan daminɛ na tuma min na u y’u lajɛn ka kɛ gafe dɔ ye, u y’u labɛn ka kɛɲɛ n’u janya ye fɔɔ ka taga se u surun ma. O kɔ, tuma min na u tun be Layiri kura labɛnna, u tun be kibaru dimanw ni Kɛwalew kitabuw bila Pɔli ka lɛtɛrɛw ni Yirali kitabu ɲafɛ a laban na. (sɛbɛri ɲɛɛ 226) Saan 1227, Pari inivɛrisite ka profesɛri dɔ ye Bibulu ka gafew tilan sapitiriw ye. A ma kɛ fɔɔ saan 1551 la, kumadenw jatera.11 (sɛbɛnfura ɲɛɛ 228-229)

Kerecɛnw kalanna u ka se ka Bibulu lajɛ cogo seegi nunu dɔ la kelen na, u kɛtɔ ka vɛrise dɔw ɲini minw bena:

kele. ka aw lasun.

b. Ala ka layidu min ta, o fɔ i ye janko i ye sɔn o ma ni limaniya ye o kosɔn, ka Ala waajibiya a ka i sago kɛ.

c. Ala bɛ min fɔ aw ye, aw ye o fɔ aw ye.»

d. A to i be se ka kuma fɔ ka jinɛ lasiran ka bɔ a hakili la wala k'a kɛlɛ kɔrɔbɔli wagati la.

e. i k'i ka kalan kɛrɛnkɛrɛnnin yira walisa i ka se k'i ka Alako sparring partner slice ani dice.

f. tɔɔw mara wala k'u latilen.

g. "waajuli" kɛ ka ɲɛ ani ka "waajuli" minan ɲumanw kɛ.

h. be bɔ n'i be yɛlɛma yɛlɛma cogoya dɔ la.

O fɛɛrɛw tɛ sababu di an ma ka yɔrɔ kɔnɔkow lɔn ani ka se k'a lɔn sɛbɛrikɛla b'a fɛ ka cikan min fɔ. A kɔnɔkow kɔrɔtanin lo kosɔbɛ fɔɔ n'u tɛ yen, mɔgɔ be se ka kuma kuncɛ min tɛ kelen ye, a tun b'a fɛ ka min fɔ. (sɛbɛri ɲɛɛ 230)

Yezu, min ye yɛlɛmani don mɔgɔw ka koow la .

Kerecɛn fɔlɔw tun be miiri kosɔbɛ Krista lo koo la. Yezu Krista lo tun ye u ka dusukunnakow ye. Ale lo tun ye u ka ɲɛnamaya, u ka ninakali ani u ka miiriya jɔnjɔn ye. U tun b'ale lo bato, u tun be dɔnkiliw la ani u tun be baro kɛ n'u ka kumadenw ye. U ye Matigi Yezu Krista kɛ fɛɛn bɛɛ cɛma ani min ka bon ni tɔɔw bɛɛ ye.[6](sɛbɛri ɲɛɛ 247-249).

- Layiri kura legilizi .

  kele. A tun tɛ batoli kɛcogo [liturgi] dɔ sigi sen kan.

  b. U be lajɛn lajɛnw na minw be kɛ mɔgɔw ɲɛɛ na.

  c. Mɔgɔ si tun tɛ yen i n'a fɔ filɛlikɛla [fo n'a sɔrɔ
- lonanw lo}. U ka lajɛn kuun tun ye:

  kele. Ka ɲɔgɔn sabati. [ka dusu don mɔgɔw la u ka kantigiya kɛ Krista ye.]

  b. Ka Matigi ye ye a farikolo baara bɛɛ ra.

  c. Diinɛ "baara" tɛ.

  d. Hɔɔrɔnya, yɛrɛminɛ ani ninsɔndiya lafiya.

  e. Ka kɛ yɔrɔ ye mɔgɔ si ka cidenya baara kɛrɛnkɛrɛnnin kama. Layiri kura ka
- legilizi tun be balo i n'a fɔ mɔgɔw minw be ɲɔgɔn kunbɛnna ɲɛda ni ɲɛda.
- Kerecɛnya tun ye diinan fɔlɔ ye ani diinan kelenpe min tun be yen diɲɛ kɔnɔ, landakow, diinan mɔgɔkɔrɔw ani boon senumanw tun tɛ yen. Egilizi ka saan 300 fɔlɔw la, kerecɛnw tun be lajɛn soow kɔnɔ. Tuma kɛrɛnkɛrɛnninw na, u tun be baara kɛ ni yɔrɔ belebeleba dɔ ye tuma dɔw la (i n'a fɔ Sulemani ka boon).

- Diinan kuntigi tun tɛ legilizi kɔnɔ.
- Egilizi ka latigɛli tun be ben jama bɛɛ kun.

- A tun ye fɛnɲɛnamafagalanw ye, a tun tɛ labɛnko ye. U tun ma ɲɔgɔn minɛ ni mɔgɔw bilali ye birow kɔnɔ, ka porogaramuw labɛn, ka landakow labɛn ani ka kuntigiya sigicogo dɔ labɛn ka bɔ sanfɛ ka taga duguma wala ka mɔgɔw bila ɲɔgɔn kan. Egilizi tun ye fɛɛn ɲɛnaman ye min be ninakali.
- Tannan tun tɛ kɛ nka u tun be di ka kɛɲɛ n'u seko ye walisa k'u ka fantanw n'u ka legilizi sigibagaw dɛmɛ.
- Batɛmu tun ye sutarali ye jii kɔnɔ (ka mɔgɔ sutura) min tun be kɛ mɔgɔ sanin kɔ yɔrɔnin kelen jurumun na. [Piyɛri y'a fɔ 1 Piyɛri 3:21 kɔnɔ ko "batɛmu b'aw kisi sisan - farisogo nɔgɔ bɔli tɛ, nka Ala deli dusukun ɲuman na - Yezu Krista kununi barika la."]

- U tun tɛ boonw lɔ.
- Kerecɛn kɔgɔnin dɔ lo tun be fɔrɔmasɔn di baara la. [Cidenw, kiraw, kibaro diiman fɔbagaw ani pastɛriw ani karamɔgɔw. (Efɛzikaw 4:11) [A' ye BibleWay ka kalan lajɛ Servants de Christ]
- U tun ma tilan diinanw na. O bɛɛ tun bɛ Kirisita ra, ka sa jurumun na, ka sutara jii kɔnɔ, ka kunu Ala fɛ ka kɛ danfɛn kura ɲanaman ye, ka don Kirisita farikolo ra. [A' ye BibleWay kalansen nin lajɛ min be sɔrɔ Krista la].

Kuncɛli kumaw ani ladilikanw .

Kerecɛn fɔlɔw ka sɛbɛrikɛlaw, minw be weele tuma caaman na ko "egilizi facɛw", sɛbɛrikɛlaw ani sɛbɛrikɛlaw minw kofɔra gafe nin kɔnɔ, olu ma sɛbɛri kɛ ni hakili senu ye i n'a fɔ Layiri kura sɛbɛrikɛlaw. Sɛbɛrikɛla dɔw ka miiriya minw be sɔrɔ koo dɔw la, u ka teli ka sɔsɔli don o wagati kelen ka sɛbɛrikɛla wɛrɛw ka kɔrɔfɔliw la ani u ka teli ka jati ko u tɛ bɛn ni sɛbɛninw ye. Tiɲɛn na, sɛbɛrikɛla dɔw y'a fɔ ko kalan dɔw ani lannakow dɔw ye ngalonfinw ye. O fɔra, u ka sɛbɛninw be kunnafoni nafamanw di kɛwalew koo la legilizi dɔw la saan kɛmɛkulu fɔlɔw la ani n'u be yɔrɔjan cidenw na, o be se ka kɛ sababu ye ka kalanw ni kɛwalew fili.

Jalaki caaman, n'u fanba tɛ, .Kerecɛnya kafiriw lo wa? **be se ka**a be komi a be bɛn mɔgɔ kelen kelen bɛɛ ma. Sanni mɔgɔw ka sɔn u ma k'u ye tiɲɛn ye, u .**ka kan ka sɛgɛsɛgɛ**ni Bibulu ka kuma dɔw ye minw tara ka kɛɲɛ n'u yɔrɔw ye.

1. Ka tugu mɔgɔ kelen kelen ka kalan kɔ, koo kelen kelen bɛɛ wala jalaki minw kofɔra yan, u ka kan ka kalan kulu fitininw ka kalanw na, yɔrɔ minw na mɔgɔ kelen kelen bɛɛ be se ka ɲiningali kɛ wala ka sɔsɔli don tɔɔw ka kuncɛli la. Ni jɛnkulu sɔnna a ma ko koo dɔ wala jalaki dɔ ka ɲi, o tuma na, kalan ka kan ka jɛnsɛn ka taga jɛnkulubaw la walisa ka ɲiningali wɛrɛw kɛ ani ka gwɛlɛya wɛrɛw sɔrɔ. O ka ɲi ka faamuyali gwɛnin ni tilennin di ani o bena a dɛmɛ fana ka yɛlɛmaniw waajibiya balimaw kan minw tɛ koow lɔn.

2. Sanni ka kɛwale o kɛcogo yɛlɛma min jatera ko a be bɛn ni sɛbɛninw ye, wagati dɔ ka kan ka latigɛ ani ka fɛɛrɛ dɔ sigi sen kan walisa ka bɛnbaliyakow, miiriyaw wala kɛlɛw ɲɛnabɔ. Kerecɛn balimacɛ wala balimamuso kelen kelen bɛɛ ka ɲi ka sababu sɔrɔ ka kalan kɛ, ka ɲiningali kɛ wala ka sɔsɔli kɛ hali ka kuma kuncɛli dɔw wala u bɛɛ sɔsɔ yɔrɔ dɔ la .

jarabi. O kɔ, a ka ɲi ka waleya dɔɔni dɔɔni n’a y’a yira ko kuncɛli kumaw tiɲɛna.

3. Yɛlɛmaniw man kan ka kɛ yɛlɛmani dɔrɔn kosɔn.

Kɔsa la, Barna kulu ye sɛgɛsɛgɛri dɔ bɔ min tɔgɔ ko Who is Active in Group Expressions of Faith ani u ye Amerikikaw ka koow sɛgɛsɛgɛ minw b’u sen don u ka limaniya la kosɔbɛ. O kalan be faamuyali nunu di:

1. Mɔgɔ minw be taga legilizi la, olu 53% ye musow ye [50,7% Etazini jamanadenw na].
2. So kɔnɔ legilizi la, 56% ye cɛɛw ye.
3. Egilizi tagabagaw 67% furunin lo.
4. So kɔnɔ legilizi tagabagaw 50% ye cɛɛw ye o la 50% ye musow ye.
5. Egilizi tagabagaw 56% ye saan 45 ni kɔ ye (jamanadenw hakɛ ye 52%); 44% tun ye 18 ka taga se 44 ma.

6. So kɔnɔ legiliziw kɔnɔ, mɔgɔ minw tun be yen, u saan hakɛ tun ye 56 ye ani denmisɛn fitininw bangebagaw tun man ca u la.
7. A tun man gwɛlɛ ko worodugu ni kɔrɔn cɛ mɔgɔw tun be baara kɛ jɛnkulu fitininw kɔnɔ.
8. Tubabutilebenkaw lo tun be taga legilizi la u ka soo.
9. Saheliyanfan mɔgɔw lo tun ka ca ni boon legilizidenw ye nka u tun be 1⁄2 bɔ kulu fitininw na minw tun be taga.
10. Katolikiw 6% dɔrɔn lo be taga legiliziw la u ka soow kɔnɔ.
11. Evanzelizi porotesitantiw lo tun be ɲɔgɔnye la ka tɛmɛ tɔɔw bɛɛ kan.
12. Farafinw 26 ka taga se 30% ma, olu tun be jɛnkulu fitininw ni boonw ka legiliziw kɔnɔ (jamana farafinw hakɛ hakɛ ye 13% ye).
13. Egilizidenw 67% be Bibulu kalan "egilizi ka baara" kɔfɛ.
14. 84% minw be don legilizi kɔnɔ, olu be Bibulu kalan "egilizi ka baara" kɔfɛ.
15. A ka ca a la, legilizi nɔgɔmanw na, soo legiliziw ani mɔgɔ minw be taga lajɛnw na, olu be baara kɛ kosɔbɛ ani u be Bibulu kalan/kalan ani u b’a ɲini ka:

kele. Krista n’a ka Kuma be yen min na, o lɔn.

b. Aw ka kanuya jɛnɲɔgɔnya ɲuman sigi ɲɔgɔn ni ɲɔgɔn cɛ .

c. Aw ye taga duniɲa kɔnɔ ka mɔgɔw kɛ ne ka kalandenw ye u ka hɛɛrɛ kama ani ka bonya la Ala kan .

Egilizi ka haminankow nɔgɔmanw

Egilizi nɔgɔmanw ni soow ka baaraw bɛɛ kɔnɔ, haminankow be yen wala u ka ɲi ka kɛ yen .

kele. ka to Kirisita ni ciradenw ta karan kan.

b. laada legiliziw wuli walima k'u to yen

1. O tun bena mɔgɔw jija u ka bɔ laada legilizi la.
2. Seminari caaman ani Bibulu kalanso caaman tun bena datugu.
3. An ka yɔrɔ senumanw tun ka ɲi ka datugu.
4. Pastɛri caaman tun bena gwɛn ka bɔ baara la.

5. Diinankow, ngalon ani tɔɔrɔw tun tɛna mara.
6. Ɲɛmɔgɔya tun bena tunu.
7. Hakilina sɔsɔninw tun bena wuli.
8. Layiki ɲɛmɔgɔw tɛ se ka tɔɔw ladon.
9. Kuntigi minw be ni fanga ye, olu tun bena fanga sɔrɔ lajɛnw na.
10. So legiliziw hakɛ ye kalo 6 ye o la kerecɛnya bena kisi cogo di.
11. Minw tɛ legilizi la ani lonanw tun tɛna se ka legilizi yɔrɔ sɔrɔ sabu telefɔni gafew tɔgɔw tɛ yen.
12. U y'u yɛrɛ feere seko ni lɔnko dɔ ma min be ban jurumun na ka "Taga Egilizi la."
13. U be mɔgɔ kelen kelen bɛɛ ka batoli ni mɔgɔ kelen kelen bɛɛ ka batoli latanga.
14. U y'u yɛrɛ bila limaniya duniɲa dɔ kɔnɔ.
15. Ɔrɔmu ka diinan tun tɛna to a nɔɔ na .
16. Alakow tun bena jɛnsɛn.
17. Waajuli ni Bibulu kalanw tun bena tunu ani o tun bena na ni limaniyabagaw ye minw ma kalan kɛ.
wikipediya.org/wiki/egilizi_nɔgɔman

Kerecɛnw ka waajuli bɔra min?

An be na legilizi ka kɛwale senumanw dɔ la kelen na min ka bon ni bɛɛ ye: o ye waajuli ye. A' ye waajuli bɔ yen ani Porotɛstanw ka batoli kɛcogo fanba be kɛ dɔnkiliw la. Aw ka waajuli bɔ yen ani mɔgɔ minw be taga dimansi sɔgɔma batoli la, u bena dɔgɔya.

O waajuli lo ye Porotɛstanw ka batoli jusigilan ye. Kabi saan kɛmɛ duuru, a be baara kɛra i n'a fɔ lɛrɛ. Dimansi sɔgɔma o dimansi sɔgɔma, pastɛri be yɛlɛ a ka minbɛn kan ka kuma dɔ fɔ min be mɔgɔ lasun ka lamɛnni kɛ ani u be sigilanw kan.

Waajuli kɔrɔtanin lo kosɔbɛ fɔɔ o lo y'a to kerecɛn caaman be taga legilizi la. Tiɲɛn na, tuma caaman na, waajuli ɲuman lo be baara bɛɛ jati. Mɔgɔ dɔ ɲininga legilizi tun be cogo min na dimansi tɛmɛnin na ani a ka c'a la, i bena cikan ɲɛfɔli sɔrɔ. A ka surun, bi kerecɛnw ka miiriya b'a to tuma caaman na waajuli ni dimansi sɔgɔma batoli be taga ɲɔgɔn fɛ. Nka, o ma dan o ma.

I ka waajuli bɔ yen ani i ye hakilimaya baloyɔrɔ min kɔrɔtanin lo ka tɛmɛ fɛɛn bɛɛ kan, o bɔ yen lanabagaw hakɛ tɛ se ka jati (o lo be miiri). O bɛɛ n'a ta, min be mɔgɔ kabakoya, o ye ko bi ka waajuli ma bɔ Sɛbɛninw na. Nka, u y'o juru ta kafiriw ka landakow la, k'a lamɔ ani k'a don kerecɛnw ka limaniya la. Nka koo wɛrɛ be yen min ka ca n'o ye.

Tiɲɛn na, waajuli be dɔ bɔ YAHUAH ka lajɛnba labɛn kuun yɛrɛ yɛrɛ la. Ani, a be taga ni yiriwali sɔbɛ ye Alako ta fan fɛ.

Waajuli Ani Bibulu

Siga t’a la, mɔgɔ min be dakun damanin tɛmɛninw kalanna, ale bena a jaabi ko: "Mɔgɔw ye waajuli kɛ Bibulu bɛɛ kɔnɔ. Tiɲɛn lo, waajuli basiginin lo Bibulu kan!" Tiɲɛn lo ko cɛɛw ni musow koo fɔra Bibulu kɔnɔ ko u ye waajuli kɛ. Nka, danfaraba be waajuli ni kalan min be kɛ ni Nii barika ye, min kofɔra Sɛbɛnin kɔnɔ, ani bi ka waajuli cɛ. O danfara be to ka ɲinɛ tuma bɛɛ sabu u y’an labɛn k’an ka bi tile kɛwalew kalan tugun Sɛbɛnin kɔnɔ k’a sɔrɔ an m’a lɔn. O la, an be fili ka sɔn bi ka pulpiterisimu ma k’a fɔ ko a be Bibulu kɔnɔ. An k’o ɲɛfɔ dɔɔni. Bi kerecɛnw ka waajuli be ni nin koo nunu ye:

- O ye koo ye min be kɛ tuma o tuma-a be fɔ ni kantigiya ye ka bɔ minbar kan hali siɲɛ kelen lɔgɔkun kɔnɔ.
- Mɔgɔ kelen lo b’o fɔ—a ka ca a la, pastɛri wala kumalasebaga dɔ lo min siginin lo. A be di
- lamɛnnikɛlaw ma minw tɛ foyi kɛra-a kɔrɔ ye ko a be kuma kelen lo fɔra. O ye kumacogo sɛnɛnin ye min be ni labɛn kɛrɛnkɛrɛnnin dɔ ye. A ka c’a la, daminɛ kumaw, miiriya saba wala duuru ani kuncɛli kumaw be sɔrɔ a kɔnɔ.

Faranfasi min b’o ni waajuli sifa min kofɔra Bibulu kɔnɔ, an k’o filɛ. Tanach (Layidu kɔrɔ) kɔnɔ, YAHUAH cɛɛw tun be waajuli kɛ ani ka mɔgɔw kalan. Nka u ka kumacogo tun tɛ bɛn n’o wagati ka waajuli ye. Tanach ka waajuli n’a ka kalan kɛcogo dɔw filɛ:

- Lamɛnnikɛlaw tun ka teli k’u sen don o la ni kisɛya ye.
- Kiraw ni sarakalasebagaw tun be kuma wagati dɔ la ani u tun be bɔ doni dɔ lo kan min be yen sisan, sanni u ka kuma sɛbɛri dɔ lo kan.
- Fɛɛn si t’a yira ko Tanaki kiraw wala sarakalasebagaw tun be to ka kumaw fɔ YAHUAH ka mɔgɔw ye. Nka, Tanaki ka waajuli kɛcogo tun be kɛ yɔrɔnin kelen, a tun be to ka yɛlɛma yɛlɛma ani lamɛnnikɛlaw tun be se k’u sen don a la.

Aw ye na sisan ka na Layiri kura (Layiri kura) lajɛ. Karamɔgɔ Yahushua ma waajuli kɛ tuma o tuma lamɛnnikɛlaw kelen ye. A ka waajuli n’a ka kalan kɛra cogo caaman na. Ani, a y’a ka cikanw lase mɔgɔ sifa caaman ma. (Tiɲɛn lo, a tun b’a ka kalan fanba ɲɛsinna a ka kalandenw ma. O bɛɛ n’a ta, a tun be cikan minw lase u ma, u tun be to ka kɛ u yɛrɛ ma ani u tun tɛ fɔ cogo bɛnnin na.)

Ka tugu o ɲɛyirali kelen kɔ, cidenw ka waajuli min kofɔra Kɛwaliw kitabu kɔnɔ, o tun be ni nin koo nunu ye:

- A tun be kɛ yɔrɔ dɔɔni dɔɔni.
- A tun be di wagati kɛrɛnkɛrɛnninw na walisa ka gwɛlɛya tigitigi dɔw ɲɛnabɔ. A
- tun be kɛ wagati dɔɔni kɔnɔ ani kumacogo tun tɛ yen.
- Tuma caaman na, a tun be kɛ barokɛcogo ye (o kɔrɔ, a tun be lamɛnnikɛlaw ka miiriya n’u ka kumaw tigɛ) sanni ka kɛ barokɛcogo kelen ye (kuma min be kɛ cogo kelen na).

O cogo kelen na, Layidu kura (Layidu Kura) sɛbɛw b’a yira ko YAHUAH ka kuma cidenyabaara bɔra jama bɛɛ la u ka lajɛnw na tuma o tuma." Ka bɔ Ɔrɔmukaw 12:6-8, 15:14, 1 Korɛntikaw 14:26, ani Kɔlɔsikaw see itach teachd, 3:16. ani ladili baara min tun be kɛ “mɔgɔ kelen kelen bɛɛ fɛ” o tun be kɛ barokɛcogo ye fana (1 Korɛntikaw 14:29) ani a tun be kɛ ni kumadenw tigɛcogo ye (1 Korɛntikaw 14:30 O cogo kelen na, yɔrɔ diinan mɔgɔkɔrɔw ka ladilikanw tun be kɛ yɔrɔnin kelen).

A ka surun, bi waajuli min be kɛ kerecɛnw ka dumuni kama, o ye dunan ye Tanakh (Layidu kɔrɔ) ani Layidu kura (Layidu kura) fila bɛɛ la. Foyi tɛ Sɛbɛnin kɔnɔ min b’a yira ko a tun be yen Masiya ka lajɛn fɔlɔw la.”

Cidenw ka cikan minw fɔra Kɛwaliw ka kitabu kɔnɔ, u be sɔrɔ u yɛrɛ ma ani u tɛ kuma gwansanw ye, n’an y’u sɛgɛsɛgɛ koŋuman, an b’o ye. Ɲɛyirali fɛ, Kɛwaliw 2:14-35, 7:1-53, 17:22-34 lajɛ.

Kerecɛnw tun be waajuli kɛ tuma o tuma min na, o yɔrɔ fɔlɔ min sɛbɛra, o sɔrɔla saan kɛmɛkulu filanan laban na. Clement min be bɔ Alɛkisandiri, ale dusu tun kasi kosɔbɛ sabu waajuli tun tɛ se ka kerecɛnw yɛlɛma kosɔbɛ.

O bɛɛ n’a ta, hali k’a sɔrɔ mɔgɔw tun b’a lɔn ko o waajuli ma ɲɛ, o kɛra koo ye min be kɛ limaniyabagaw fɛ saan kɛmɛkulu naaninan na.

O be ɲiningali gwɛlɛ dɔ lawuli. Ni saan kɛmɛkulu fɔlɔ kerecɛnw tun tɛ lɔn u ka waajuli kosɔn, kerecɛn minw nana cidenw kɔ, olu y’o ta jɔn lo fɛ? A jaabili b’a yira ko: Kerecɛnw ka waajuli bɔra Grɛkiw ka kafiriw ka landakow la!

Walisa ka waajuli kuunw sɔrɔ, an ka ɲi ka kɔsegi saan kɛmɛkulu duurunan na KRISTA TILE ɲɛ ani karamɔgɔ yaala yaala jɛnkulu dɔ la min be weele ko sofisitiw. Sofistiw lo be jati ko olu lo ye kumacogo labɛn (kumacogo min be mɔgɔ lasun ka la a la). U tun be kalandenw ta ani u tun be wari ɲini u fɛ u ka kalanw kɛli kosɔn.

Sofisitiw tun ye sɔsɔlikɛla ŋanaw ye. U tun be se ka baara kɛ ni dusukunnakow, farikolo cogoya ani kuma hakilimanw ye walisa k’u ka sɔsɔliw “feere.” Wagati dɔ kɔ, mɔgɔw y’a daminɛ ka sofistiw ka kumacogo, u cogoya ani u ka kumacogo lɔnniya jati fɛɛn nafamanba ye ka tɛmɛ u ka tiɲɛn fɔcogo kan. O ye cɛɛw kulu dɔ wolo minw kɛra kumaden ɲumanw lɔnbaga ye, "ka cogoya sɛnɛ cogoya kosɔn." U tun be tiɲɛn minw waaju, u tun tɛ tiɲɛnkow ye sanni u ka kɛ tiɲɛnkow ye minw be kɛ u yɛrɛ ka ɲɛnamaya kɔnɔ. U tun be se kosɔbɛ ka fɛɛnw cogoya ladegi sanni k’u kɔnɔkow ladegi.

Sofisitiw tun b’u yɛrɛ yira u ka fani kɛrɛnkɛrɛnninw fɛ. U dɔw tun be ni sigiyɔrɔ dɔ ye min tun be to ka waajuli kɛ lamɛnnikɛlaw kelen ye. Dɔw tun be tagama walisa k’u ka kuma ɲumanw fɔ. (U ye wari caaman sɔrɔ tuma min na u y’o kɛ.)

Kerecɛnw ka waajuli fɔlɔ min sɛbɛra, o be sɔrɔ sɛbɛ dɔ kɔnɔ min be weele ko Clement ka lɛtɛrɛ filanan, min sɛbɛra saan 100 ni saan 150 cɛ.

An b'an ka kumadenw sofisti ni sofisiti sɔrɔ sofisitiw fɛ. Sofisti ye miiriya sifa caaman ani ngalonmanw (galonmanw) lo ye minw be kɛ ka mɔgɔw lasun u ka sɔn u ma (Soccio, 1999).Hakilitigiya misaliya fɔlɔw ,[57]). Grɛkiw tun be kumabaga ka kumacogo n'a ka cogoya bonya sabu a ka waajuli kɔnɔkow tun ye tiɲɛn ye. O la, kumafɔbaga ɲuman tun be se ka tɛmɛ a ka waajuli fɛ k'a lamɛnbagaw lasun u ka la koo dɔ la a b'a lɔn ko ngalon lo. Grɛkiw ka miiriya la, ka see sɔrɔ sɔsɔli dɔ la, o tun ye jogo ɲuman ye ka tɛmɛ tiɲɛn bɔli kan. A fɔ man di nka, sofisiti faan dɔ ma bɔ kerecɛnw ka jɛnkulu kɔnɔ abada.

Tuma dɔw la, Gɛrɛki kumatigi tun be don a ka kumaɲɔgɔnya forɔmu kɔnɔ "a ka minbɛnfani donna ka ban." O kɔ, a tun be yɛlɛ yɛlɛyɛlɛnanw kan ka taga a ka baarakɛyɔrɔ sigiyɔrɔ la walisa ka sigi sanni a ka na n'a ka waajuli ye.

Walisa k'a ka miiriya yira, a tun be Omɛri ka vɛrisew fɔ. (Kumaɲɔgɔn dɔw tun be Omɛri kalan koɲuman fɔɔ u tun be se k'a fɔ u dusukun na.) O sofisti tun be mɔgɔ kabakoya fɔɔ tuma caaman na, a tun b'a lamɛnbagaw lasun u k'u bolo gosi a ka kalan wagati la. Ni a ka kumaw diyara mɔgɔw ye kosɔbɛ, dɔw tun b'a weele ko a ka waajuli "min bɔra hakilimaya la."

Sofisitiw lo tun ye mɔgɔbaw ye ka tɛmɛ tɔɔw bɛɛ kan u ka wagati la. Dɔw yɛrɛ tun be balo jamana ka wari lo la. Dɔw y'a to u ye foroba jaaw lɔ k'u bonya. Saan kɛmɛ ɲɔgɔn o kɔ, Grɛkiw ka hakilijagabɔbaga Aristote (saan 384-322 KRISTA TILE ɲɛ) ye kuma saba nunu di kumacogo ɲuman ma. Aristote ko: "Fɛɛn bɛɛ ka kan ka kɛ ni daminɛ, cɛmancɛ ani laban ye.

Wagati dɔ kɔ, Grɛkiw ka kumafɔlaw ye Aristote ka sariyakolo saba sira tagama u ka kalanw na. Grɛkiw tun be kuma juguw fɔra.' O kama, sofisitiw ye ɲɛtaga sɔrɔ. Tuma min na Ɔrɔmukaw ye Gɛrɛsi mara minɛ, u fana y'a daminɛ ka kuma gwansanw fɔ. O kama, Grɛkiw ni Ɔrɔmukaw ka landakow y'a to u tun be mɔgɔ dɔ ka kuma ɲuman lamɛn min tɛ se ka wasa. O tun be kɛ modɛli ye fɔɔ "sermonette" min tun be bɔ filozofikɛla ŋana dɔ fɛ surafana dumuni kɔ, o tun ye ɲɛnagwɛko ye tuma o tuma.

Grɛkiw ni Ɔrɔmukaw tun be kumacogo jati i n'a fɔ sekoyiraba dɔ. O kama, u tun be Ɔrɔmu masajamana ka kumafɔlaw tando ni lɔyɔrɔ ɲuman ye i n'a fɔ Amerikikaw be min di filimukɛlaw ni farikoloɲanagwɛla ŋanaw ma. O tun ye lolow ye minw tun be mɛnɛmɛnɛ u ka wagati la. Kumaɲɔgɔnw tun be se ka jamaba lawuli u ka kumacogo barikaman dɔrɔn kosɔn. Kumaɲɔgɔnya karamɔgɔw, o wagati ka lɔnniya ɲɛmɔgɔ, tun ye duguba bɛɛ ka bonya ye." U ye kumafɔbaga minw bɔ, u tun be tɔgɔba sɔrɔ. A ka surun, Grɛkiw ni Ɔrɔmukaw tun be kafiriw ka waajuli kɛ-i n'a fɔ bi kerecɛn caaman be "kerecɛnw" ka waajuli kɛ cogo min na.

Baji nɔgɔnin wɛrɛ nali

Saan kɛmɛkulu sabanan ɲɔgɔn na, yɔrɔ lakolon dɔ tun be yen tuma min na ɲɔgɔndɛmɛ baara banna ka bɔ Krista farikolo la." O wagati la, kerecɛn baarakɛlaw laban minw tun be tagama ka bɔ kiraya doni n'u ka lannaya la, olu bɔra legilizi ka tariki sɛbɛw kɔnɔ. Walisa k'u ka bɔli fa, diinan mɔgɔkɔrɔw y'a daminɛ ka bɔ kɛnɛ kan. liturgique "lajɛba lajɛn" tun be yɛlɛmana ka kɛ "baara" ye.

Tuma min na kuntigiya sigicogo dɔ y'a daminɛ ka lili don, miiriya min be weele ko "diinankow lɔnbaga" dɔ bɔra. O yɛlɛmaniw kosɔn, kerecɛn minw tun be baara kɛra, u tun be gwɛlɛya sɔrɔ ka don o legilizi ka baara la min tun be yɛlɛmana.' Yɔrɔ tun tɛ yen u be se k'u ka nilifɛnw baara cogo min na. Saan kɛmɛkulu naaninan na, legilizi tun be baara kɛra pewu.

O koo tun be kɛra tuma min na, kafiriw ka kumafɔlaw ni filozofikɛla caaman tun be kɛra kerecɛnw ye. O kama, kafiriw ka filozofi miiriya donna kerecɛnw ka jɛnkulu kɔnɔ k'a sɔrɔ u m'a lɔn. O cɛɛw caaman kɛra kerecɛn fɔlɔw ka legilizi ka Alakow lɔnbagaw ani ɲɛmɔgɔw ye. O bɛ wele ko «Egilizi facɛmanw», o ta sɛbɛnin dɔw bɛ an fɛ hali bi.

O kama, kafiriw ka miiriya min tun b'a la ko kumalasebaga ŋana min fɔrɔmasɔnnin lo ani a be kumaw fɔ wari sarali la, o donna kerecɛnw joli la ka sin. A kɔrɔsi ko "kalankɛla min be sara" miiriya bɔra Gɛrɛsi jamana na, a ma bɔ heburukan na. Heburukan karamɔgɔw ka landa tun ye ka baara dɔ kɛ walisa u kana wari ɲini u fɛ u ka kalan na.

O maana nɔɔ ye ko o kafiriw ka kumafɔbaga kɔrɔw (minw kɛra kerecɛnw ye sisan) y'a daminɛ k'u ka Grɛkiw ni Ɔrɔmukaw ka kumafɔcogo seko kɛ ka kerecɛnw ka baara kɛ. U tun be sigi u ka sigiyɔrɔ la ani ka Sɛbɛninw ka sɛbɛnin senumanw ɲɛfɔ i n'a fɔ sofisti tun be Omɛri ka sɛbɛnin senumanw ɲɛfɔ cogo min na. N'i ye saan kɛmɛkulu sabanan ka kafiriw ka waajuli dɔ suma ni legilizi facɛ dɔ ka waajuli ye, i bena a ye ko a labɛncogo n'a kumadenw bɔnin be ɲɔgɔn ma kosɔbɛ.

O la, kumaɲɔgɔnya cogo kura dɔ tun be wolola kerecɛnw ka legilizi kɔnɔ: kumaɲɔgɔnya cogo min tun be sinsin kumadenw fɔcogo ɲuman kan, kumadenw fɔcogo ɲuman kan, kumacogo ɲuman kan ani kumaɲɔgɔnya min be kɛ mɔgɔ kelen kelen bɛɛ fɛ. O tun ye kumacogo dɔ ye min tun labɛnna walisa ka kumalasebaga ɲɛnagwɛ ani k'a yira ko a be se kumacogo la. O tun ye Grɛkiw ni Ɔrɔmukaw ka kumaw lo ye. Ani, minw tun be fɔrɔmasɔn sɔrɔ o la, olu dɔrɔn lo tun be se ka kuma lajɛnba la! (Yala o dɔ be komi i b'a lɔn wa?) Lɔnnikɛla dɔ y'a fɔ ten ko: "Kerecɛnw ka cikan fɔli fɔlɔ tun ye baro ye min be kɛ cogo fila la . . . Nka tuma min na tubabu jamanaw ka kumafɔli lakɔliw ye kerecɛnw ka cikan minɛ, u ye kerecɛnw ka waajuli kɛ fɛɛn wɛrɛ ye min ni tɔɔw tɛ kelen ye fewu. Yahushua Moshiach ka koo kabakoman Ani baro min tun be kumabaga ni lamɛnbaga cɛ, o tununa ka kɛ kuma kelen ye.

Kumaden kelen na, Grɛkiw ni Ɔrɔmukaw ka waajuli ye kiraya kuma, mɔgɔw ka ɲɔgɔn sɔsɔ kɛnɛ kan ani kalan min be kɛ ni Nii barika ye, o nɔɔ ta. O waajuli kɛra legilizi ɲɛmɔgɔw ka nɛɛma ye, sanko evɛriw. O mɔgɔw tun ka ɲi ka kalan kumacogo lakɔliw la walisa ka kumacogo lɔn. Ni o kalan tun tɛ kerecɛn ye, a tun daganin tɛ ka kuma Ala ka jama fɛ. Kabi saan kɛmɛkulu sabanan na, kerecɛnw tun b'u ka waajuliw weele ko homilies, o kɔrɔ, Grɛkiw ka kumafɔlaw tun b'o kumaden kelen lo fɔ u ka kalanw na. Bi, mɔgɔ be se ka kalan dɔ kɛ seminari la min be weele ko homiletiki walisa ka waajuli kɛcogo lɔn. Homiletiki jatelen don "lɔnniya ye, min be kumacogo sariyaw labato, minw be taga Gɛrɛsi ni Ɔrɔmu."

N'an b'a fɔ cogo wɛrɛ la, homilies (waajuli) ni homiletics (waajuli seko) si bɔra kerecɛnw na. U tun y'u sonya kafiriw bolo. Baji nɔgɔnin wɛrɛ donna kerecɛnw ka limaniya la ani k'a jii nɔgɔ. Ani, o baji be jigi kosɔbɛ bi i n'a fɔ a tun be jigi cogo min na saan kɛmɛkulu naaninan na.

Kirizotɔmu ni Ogusiti

Zan Kirizotɔmu tun ye kerecɛnw ka kumafɔbagabaw dɔ ye a ka wagati la. (Krizotɔmu kɔrɔ ko "sanulaman.") Kɔnsitantinɔpili tun ma deli ka "waajuli barikamanw, minw be mɔgɔ hakili sama ani u be gwɛ" i n'a fɔ Kirizotɔmu tun be minw waaju. Kirizotɔmu ka waajuli tun be mɔgɔ lasun fɔɔ tuma dɔw la, mɔgɔw tun b'u yɛrɛ wuli ka taga ɲɛfɛ walisa k'a lamɛn ka ɲɛ.

Komi Kirisotɔmu tun be ni kumafɔbaga ka setigiya ye min b'a to a be se ka kuma, a y'a lɔn saan kɛmɛkulu naaninan ka sofisti ɲɛmɔgɔ Libanius ka wagati la. A ka saya la, Libanius (Chrysostom ka kafiriw ka kalanfa) y'a fɔ ko ale lo tun bena kɛ a nɔnabilabaga ye min ka kan ni bɛɛ ye "ni kerecɛnw tun m'a sonya" (Hatch, Influence des idées et des usages grecques, 1999).[109]).

A ka kumaw tun be fanga sɔrɔ fɔɔ tuma caaman na, kafodenw tun b'a ka waajuli tigɛ ni bolokuruw ye. Loon dɔ la, Kirizotɔmu ye waajuli dɔ kɛ k'a fɔ ko mɔgɔw tɛ tigɛrɛ fɔ Ala ka soo kɔnɔ. Nka o waajuli diyara kafodenw ye kosɔbɛ fɔɔ a kɛnin kɔ ka waajuli kɛ, u tun be tigɛrɛ fɔ cogo o cogo. Nin maana b'a yira ko Grɛkiw ka kumadenw ka sebagaya tɛ se ka mara.

An be se ka Chrysostom ni Augustine (354-430) fo, min tun ye kumacogo karamɔgɔ ye, u y'a to minbɛnw kɛra kerecɛnw ka limaniya yɔrɔ dɔ ye." Chrysostom kɔnɔ, Grɛkiw ka waajuli sera a dakunba ma. Grɛkiw ka waajuli kɛcogo tun be kumacogo ɲuman yira, Chrys ka poyiw fɔcogo tun be mɔgɔ kabakoya. ko "waajulikɛla ka kan ka wagati jan kɛ a ka waajuliw la walisa ka kuma fɔcogo fanga sɔrɔ."

Ogusiti ka wagati la, latɛnkan waajuli sera a dan na. Latɛnkan na waajuli kɛcogo tun be dugukolo kan ka tɛmɛ Grɛkikan kan. A tun be sinsin "mɔgɔ gwansanw" lo kan ani a tun ɲɛsinna jogo nɔgɔman dɔ ma. Zwingli ye John Chrysostom ta k'a kɛ a ka ɲɛyirali ye waajuli la, Luther ye Augustin ta k'a kɛ a ka ɲɛyirali ye." Latɛnkan ni Grɛkikan fɔcogo fila bɛɛ tun be ni vɛrise ni vɛrise ɲɛfɔcogo ye ani u tun be kumadenw yɛlɛma cogo dɔ la.

Grɛkiw ka sofisitiw lo. U tun be kerecɛnw ka kuma ɲumanw fɔ an ye. U ye "kerecɛn" waajuli di an ma: Bibulu kɔnɔkow, nka Gɛrɛkikan cogoya."

Waajuli be nɔɔ jugu to Egilizi kan cogo min na .

Hali ni mɔgɔw tun be bonya la o waajuli kan kabi saan kɛmɛkulu duuru, a ye nɔɔ jugu to legilizi kan cogo caaman na.

Fɔlɔ,waajuli b'a to waajulikɛla be kɛ legilizi ka lajɛnw kɛbaga ɲuman ye tuma o tuma. O kama, kafo ka baara be bali n'a ka fisa ani n'a ka jugu, a be bali. Wajuli be legilizi yɛlɛma k'a kɛ waajulikɛyɔrɔ ye. Kafo be tiɲɛ ka kɛ filɛlikɛla jɛnkulu ye min tɛ kuma fɔ ani u be ɲɛnagwɛ dɔ filɛra. Yɔrɔ si t'a la ka waajulikɛla ka kuma tigɛ wala k'a ɲininga tuma min na a b'a ka kalan kɛra. Wajuli be Krista farikolo ka baara lalɔ ani k'a bila kaso la. A be sarakalasebagaya ladon min be mɛnni kɛ a kɛtɔ k'a to minbɛrikɛlaw ka fanga sɔrɔ legilizi ka lajɛnw na lɔgɔkun o lɔgɔkun.

Filanan, waajuli be to ka yiriwali bali Alako ta fan fɛ. Komi o ye koo ye min be kɛ cogo kelen na, a be dusu don mɔgɔw la u ka to ka koo si kɛ. Waajuli be legilizi bali ka baara kɛ i n'a fɔ a tun laɲinina cogo min na. A be ɲɔgɔn cidenya baara nɔgɔya. A be mɔgɔ bali ka sɔn k'a seen don o la. O b'a to YAHUAH ka mɔgɔw ka yiriwali be yɛlɛma tugun Alako ta fan fɛ.

Komi u ye kerecɛnw ye, u ka ɲi ka baara kɛ n'u b'a fɛ ka kɔgɔ (Mariki 4:24-25 ani Eburuw 10:24-25 lajɛ). Mɔgɔ si tɛ bonya ka lamɛnni kɛ lɔgɔkun o lɔgɔkun. Tiɲɛ na, Layiri kura ka kalan laɲiniw dɔ ye ka farikolo yɔrɔ kelen kelen bɛɛ lasun u ka baara kɛ (Efɛzikaw 4:11-16). O ye ka tɔndenw jija u k'u daa yɛlɛ lajɛn na (1 Korɛntikaw 12-14).

Laada ka waajuli b'o baara yɛrɛ bali.

Sabanan,waajuli be diinan mɔgɔkɔrɔw ka miiriya mara min tɛ Bibulu ka miiriya ye. A be mɔgɔw lasun u ka jigi la diinan kuntigiw kan kojugu ani k'u kɛ bana ye. Wajuli b'a to waajulikɛla be kɛ diinankow lɔnbaga ye .
- min kelenpe bɛ ni kuma ye min ka kan ni kuma ye. Mɔgɔ tɔɔw bɛɛ be minɛ i n'a fɔ limaniyabaga filanan .
- sigilan sumanin dɔ. (Hali ni nin ma fɔ ka caya, o ye tiɲɛ ye min ma fɔ)"

Pastɛri be se ka kalan sɔrɔ cogo di Krista farikolo yɔrɔ tɔɔw fɛ k'a sɔrɔ u be kumabali fɔra? Egilizi be se ka kalan sɔrɔ cogo di pastɛri fɛ k'a sɔrɔ a mɔgɔw tɛ se k'a ɲininga a ka kalan wagati la? Balimaw be se ka ɲɔgɔn kalan cogo di n'u balila ka kuma lajɛnw na?

Wajuli b'a to "egilizi" be kɛ yɔrɔjan ye ani a tɛ mɔgɔ ye." A be pastɛri bali ka hakilimaya balo sɔrɔ egilisi fɛ. Ani a be egilisi bali ka hakilimaya balo sɔrɔ ɲɔgɔn fɛ. O kuunw kosɔn, waajuli ye sirabɛlɛnanw dɔ ye minw be se ka sarakalasebagaya baara kɛ!

A naaninan,sanni a ka mɔgɔ senumanw labɛn, waajuli b'u ka setigiya dɔgɔya. A ma kɛ ko minisiriw be kuma ni kanbelenya ye cogo min na "ka mɔgɔ senumanw labɛn cidenya baara kama," tiɲɛn lo ko bi waajuli min be kɛ lɔgɔkun o lɔgɔkun, fanga b'a la ka YAHUAH ka mɔgɔw labɛn Alako ta fan fɛ baara n'u ka baara kama.

Nka, a fɔ man di nka, YAHUAH ka mɔgɔw caaman be waajuli lamɛn i n'a fɔ waajulikɛla caaman be waajuli kɛ cogo min na.

Nka, kalan min be kɛ i n'a fɔ Layidu Kura, o ka ɲi ka lajɛn labɛn walisa a ka se ka baara kɛ k'a sɔrɔ diinan mɔgɔkɔrɔ tɛ yen.

A duurunan,bi waajuli tɛ se ka kɛ tuma caaman na. Waajulikɛla caaman be kuma i n'a fɔ lɔnnikɛlaw koo la, u ma deli ka min ye. A ka kɛ fɛn ye min tɛ se ka ye/tewori, devotion/inspiration, demanding/compulsion, walima ɲɛnagwɛko/tulonko, waajuli tɛ se ka lamɛnnikɛlaw bila waajuli kɛcogo tilennin na, min be se ka kɛ. O la, waajuli min ka teli ka kɛ, o ye jikuruw kalan ye dugukolo jalen kan! Nafa foyi t'a la. Waajuli be kɛ yɔrɔ caaman na, nka mɔgɔ dɔɔni dɔrɔn lo be se jamanaw na. A fanba ɲɛsinna ɲɛfɛla yɔrɔ ma. Bi bi la, pulpiterisimu ka teli ka dɛsɛ ka tɛmɛ kunnafoniw jɛnsɛnni kan ani ka taga ɲɛfɛ ka limaniyabagaw dɛmɛ u ka se ka min mɛn, u k'o lɔn ani k'a baara.

O koo la, waajuli b'a facɛ yɛrɛ yɛrɛ yira - Grɛkiw ni Ɔrɔmukaw ka kumacogo. Grɛkiw ni Ɔrɔmukaw ka kumaw tun be kɛ ni miiriya gwansanw ye. A tun be kuma sɛbɛw koo la minw labɛnna walisa ka mɔgɔw ɲɛnagwɛ ani k'u ka hakilitigiya yira sanni ka tɔɔw kalan wala k'u ka setigiya yiriwa. Bi waajuli ɲuman be se ka dusukun gwan, ka ŋaniya lawuli ani ka hakili lawuli. Nka a man teli k'a yira ekipu la cogo min na u be se ka bɔ mɔgɔw cɛma. O cogoyaw bɛɛ la, bi waajuli tɛ se k'a ka baara kɛ ka yiriwali sugu min layidu ta Alako ta fan fɛ. A laban, o be legilizi ka fantanya juguya tiɲɛn na. Waajuli be kɛ i n'a fɔ fɛɛn dɔ min be mɔgɔ lasun wagati dɔɔni kɔnɔ. Tuma caaman na, a kɔlɔlɔw tɛ mɛn.

An ka kɛ hɔɔrɔnw ye. Kerecɛn caaman be yen minw be waajuli kɛra kabi saan tan caaman tɛmɛnin, ani u bele ye denmisɛnw ye Krista la. Kerecɛnw tɛ yɛlɛma lɔgɔkun o lɔgɔkun ka waajuli mɛn dɔrɔn. U be yɛlɛma tuma o tuma n'u be ɲɔgɔn kunbɛn ni YAHUAH ye. O la, minw be baara kɛ, u weelenna ka YAHUAH waaju, u tɛ kunnafoni di a koo la. U weelenna fana k'u ka cidenya baara kɛ ni baara ye min be mɔgɔ nafa kosɔbɛ. U ma weele ka Masiya yira kuma fɔnin dɔrɔn fɛ, nka u b'a yira u lamɛnbagaw la cogo min na u be se k'a lɔn, k'a lɔn, k'a tugu ani k'a baara. Tuma caaman na, o fɛɛn nafamanw bɛɛ tɛ yen bi waajuli la fana.

Ni waajulikɛla tɛ se k'a lamɛnbagaw lasun u k'a lɔn a be baara min kɛra, a ka cikan nɔɔ tɛna mɛn. O kama, legilizi mako be minbɛn fɔbagaw man ca ani Alako ta fan fɛ, mɔgɔw mako be dɛmɛ caaman na. Minw be se ka Masiya waajuli kɛ ani k'a lɔn u be se ka YAHUAH ka mɔgɔw bila cogo min na walisa u k'a lɔn mɔgɔ min waajura. Ani .

o kɔ, kerecɛnw mako be ladili la cogo min na u be se k’o Masiya ɲɛnama tilan jama tɔɔ ye walisa u ka ɲɔgɔn sabati.

O kama, kerecɛn denbaya mako be ɲɔgɔn ladicogo ani ɲɔgɔn cidenya baara la saan kɛmɛkulu fɔlɔ la. Sabu Layiri Kura bɛ sinsin o fɛn fla le kan, Alako ta fan fɛ.

Tiɲɛn lo ko mɔgɔw kalanni nilifɛn be lajɛnba la. Nka kalan ka kan ka bɔ lanabagaw bɛɛ le ra (1 Korɛntikaw 14:26, 31) ani minw ka sebagaya kɛrɛnkɛrɛnnin ye ka mɔgɔw kalan.

(Efɛzikaw 4:11; Zaki 3:1). An be taga yɔrɔjan Bibulu ka dancɛw kɔ n’an b’a to kalan be kɛ i n’a fɔ waajuli min be kɛ mɔgɔw fɛ ani k’a bila kumafɔbaga ŋanaw ka kulu dɔ bolo.

Ka a lamini

Yala ka waajuli kɛ ani ka mɔgɔw kalan YAHUAH ka kuma na, o be bɔ Bibulu kɔnɔ wa? Ɔnhɔn, tiɲɛn lo. Nka bi waajuli min be kɛ minbɛn kan, o ni waajuli ni kalan min be sɔrɔ Sɛbɛninw na, u tɛ kelen ye.

A tɛ sɔrɔ Layiri Kɔrɔ kɔnɔ, YAHUSHUA ka cidenyabaara la, walima jamakulu fɔlɔ ka ɲɛnamaya kɔnɔ." - Ka fara o kan, Sawuli y’a fɔ a ka Grɛkiw ye minw tun yɛlɛmana ka kɛ diinan mɔgɔkɔrɔw ye, ko ale banna k’a ka wagati kafiriw ka kumaɲɔgɔnya cogoyaw yɛlɛma (1 Korɛntikaw 1:17,22;

Nka 1 Korɛntikaw 9:22-23 (NLT) be cogo di, yɔrɔ min na Sawuli ko: “Ne b’a ɲini ka bɛnkan dɔ sɔrɔ ni bɛɛ ye, n’ be seko bɛɛ kɛ walisa ka dɔw kisi”? An bena a fɔ ko o tɛna kɛ lɔgɔkun o lɔgɔkun ka waajuli kɛ batoli lajɛnw bɛɛ ka baara jɔnjɔn ye, o min tun bena limaniyabagaw ka yɛlɛmani n’u ka ɲɔgɔn sabatili bali.

O waajuli tun be sɔrɔ Grɛkiw ka kumacogo kɔnɔ. A wolola kerecɛnw ka jɛnkulu kɔnɔ tuma min na kafiriw minw kɛra kerecɛnw ye, olu y’a daminɛ k’u ka kumacogo fɔcogo don lajɛnba kɔnɔ. Saan kɛmɛkulu sabanan na, kerecɛn ɲɛmɔgɔw tun ka teli ka waajuli kɛ. Saan kɛmɛkulu naaninan na, o kɛra koo ye min be kɛ mɔgɔw fɛ.

Kerecɛnya y’a lamini mɔgɔw ka landakow minɛ. N’i ka pastɛri yɛlɛla a ka minbɛn kan k’a ka diinan mɔgɔkɔrɔw ka fani don walisa k’a ka waajuli senuman kɛ, a t’a lɔn ko a be Grɛkiw ka kumafɔbaga kɔrɔ lɔyɔrɔ lo kɛra.

O bɛɛ n’a ta, hali ni bi ka waajuli tɛ ni Bibulu ka nafa dɔɔni ye min b’a yira ko a be yen, bi kerecɛnw fanba be to k’a kanu k’a sɔrɔ u tɛ kɔrɔfɔli kɛ. A donna kerecɛnw hakili la fɔɔ pastɛriw ni mɔgɔ gwansanw fanba minw limaniyara Bibulu la, olu t’a faamu k’u be koo dɔ lo tiɲɛntigiya ani k’a to a be taga n’a ye Bibulu kɔnɔ ka bɔ laada dɔrɔn lo la. Waajuli kɛra fɛɛn ye min be don mɔgɔ kɔnɔ kudayi.

An ye koo minw bɛɛ lɔn bi ka waajuli koo la, an ka ɲiningali nunu lajɛ:

Cɛɛ be se ka waajuli kɛ cogo di ka kantigiya kɛ YAHUAH ka kuma ye k'a sɔrɔ a be waajuli kɛra? Ani, kerecɛn be se ka sigi sigilan dɔ kan cogo di k'a yira ko limaniyabagaw bɛɛ ye sarakalasebagaya ye k'a sɔrɔ ale siginin be sigilan dɔ kan dɔrɔn? Ka kuma ɲuman fɔ a kan, i be se k'a fɔ cogo di ko i be Porotɛstanw ka kalan min be weele ko sola scripture ("Sɛbɛninw dɔrɔn lo fɛ") ani k'i bele be waajuli min be kɛ minbɛn kan, o be dɛmɛ don o la?

I ko sɛbɛrikɛla dɔ y'a fɔ cogo min na ni kumadenw ye, "Waajuli kɛra, waleyali la, kɔrɔfɔli tɛ se ka kɛ min ye. A kɛra kuncɛli ye a yɛrɛ la, a senuman-min bɔra 'kɔrɔw ka laada' bonya la ... limaniya ni kɛwali' ye mɔgɔ fɔlɔw ye minw banna Bibulu ka fɛɛrɛw la k'u bɛnbaw ka 'jibɔyɔrɔ karininw' dɛmɛ (Yeremi 2:13)."

Yala yɔrɔ be yen tiɲɛn na legilizi ka kongokolon kɔnɔ misi senumanw kama i n'a fɔ waajuli wa?Ka Heburukan Sɛbɛninw faamuyali dɛmɛ; Kerecɛnw ka waajuli bɔra min?

A bɔyɔrɔw

- Kerecɛnya kafiriw lo wa? an ka legilizi ka kɛwalew liliw sɛgɛsɛgɛra, Frank Viola ni George Barna, saan 1998, Tyndale House ka gafew bɔyɔrɔ, Inc.
- Yala diinɛbaga sɔbɛw bena wuli wa? A sabanan, David Bercot saan 1989, sɛbɛnin bɔyɔrɔ, Amberson, PA
- Shalom ka baarakɛyɔrɔ min be Pasifiki worodugu fan fɛ - Ka Yahutukan sɛbɛninw faamuyali sabati; Kerecɛnw ka waajuli bɔra min?
  Ɲɛyirali fɛ, mɔgɔw be se ka ɲɔgɔn dɛmɛ ka Bibuluw faamu e/id40.html

- Yala ne ka legilizi ye Layidu kura legilizi ye tiɲɛn na wa? Darili M. Ɛrkɛli (saan 1994) Jɔɔn lo be
- baara kɛra "kulu" ka limaniya yiracogow la? George Barna barna.org/lannaya-alako/400-min-be-baara-kɛ-jɛkuluw-lannaya-yirali-barna-kalan-sɛgɛsɛgɛra-jɛkulu-fitininw-dimansi-lakɔli-ani-so-egiliziw
- Egilizi nɔgɔman (Wikipediya.org/wiki/egilizi_nɔgɔman.